

ŠTÁTNÁ
ŠKOLSKÁ
INŠPEKCIA

2025 / 2026

**Stav a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu,
pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania
v strednej odbornej škole
v školskom roku 2025/2026**

**KRITICKÝ
PRIATEĽ ŠKÔL
A ŠKOLSKÝCH
ZARIADENÍ**

Stav a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v strednej odbornej škole v školskom roku 2025/2026

Mgr. Eva Gregorová
PaedDr. Monika Ružeková, PhD.
Ing. Adriana Vykydalová
Mgr. Alžbeta Štofková Dianovská

© Štátna školská inšpekcia, Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

OBSAH

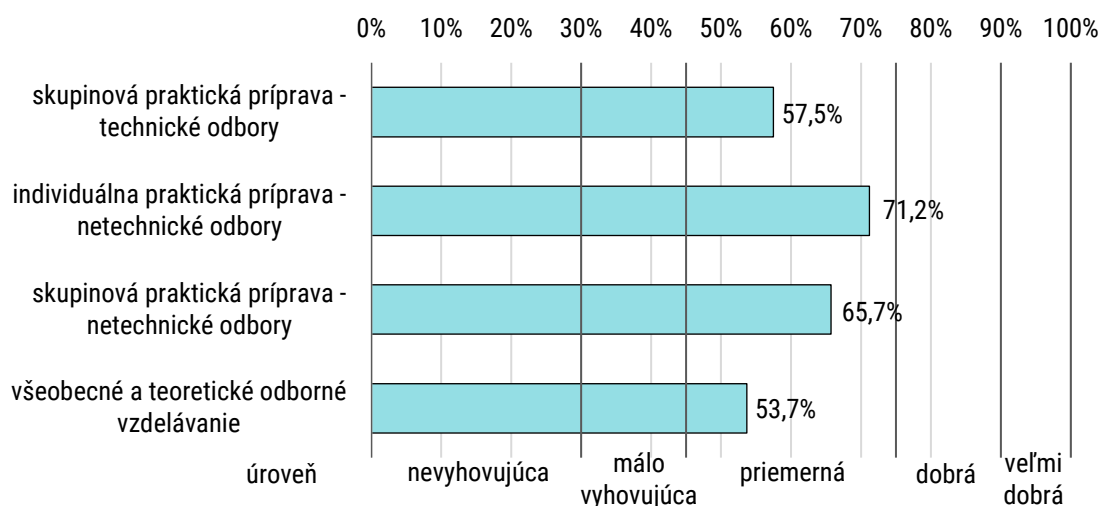
MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	4
1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH	6
2 HLAVNÉ ZISTENIA	7
2.1 PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	7
2.1.1 Všeobecné a teoretické odborné vzdelávanie	7
2.1.2 Praktická príprava	13
2.2 RIADENIE ŠKOLY.....	20
2.2.1 Školský vzdelávací program	21
2.2.2 Pedagogické riadenie	23
2.2.3 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia.....	25
2.2.4 Klíma a kultúra školy	26
2.2.5 Služby školy.....	33
2.3 PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA.....	34
2.3.1 Personálne zabezpečenie	35
2.3.2 Priestorové zabezpečenie.....	35
2.3.3 Materiálno-technické zabezpečenie	35
2.3.4 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia	36
3 OPATRENIE NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV	38
4 ODPORÚČANIA.....	3938
4.1 Odporúčania na úrovni škôl.....	3938
4.2 Odporúčania na úrovni zriaďovateľa	39
4.3 Odporúčania na úrovni zamestnávateľa.....	39
4.4 Odporúčania Na úrovni systému	39
5 ZOZNAMY	41
5.1 Tabuľky.....	41
5.2 Grafy	41

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Štátna školská inšpekcia realizovala komplexný inšpekčný výkon v školskom roku 2025/2026 v 9 stredných odborných školách (SOŠ) 6 krajov SR s výnimkou Nitrianskeho a Prešovského kraja, 8 kontrolovaných škôl bolo štátnych a 1 súkromná.

Z výsledkov kontrolnej činnosti Štátnej školskej inšpekcie (ŠŠI) za jednotlivé posudzované oblasti (**Graf 1**) vyplynulo, že v kontrolovaných SOŠ **najnižšiu úroveň hodnotenia dosiahol výchovno-vzdelávací proces všeobecného a teoretického odborného vzdelávania (53,7 %)**. **Najlepšie výsledky (71,2 %) dosiahli žiaci v individuálnej forme praktickej prípravy v netechnických odboroch.**

Graf 1 Úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v sledovaných školách

Vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní žiaci celkovo dosiahli priemernú úroveň (53,7 %) (Graf 1)

Najlepšie rozvíjané boli komunikačné kompetencie (70,1 %), najmenej rozvíjané boli poznávacie (49,6 %) a občianske (41,9 %) kompetencie.

- ⇒ **Komunikačné kompetencie** dosiahli priemernú úroveň, ktorú predovšetkým v učebných odboroch (UO) znižovali nedostatočne rozvinuté verbálne schopnosti žiakov a málo príležitostí na posúdenie či modifikáciu textu podľa určených podmienok, čo signifikantne obmedzovalo rozvoj ich čitateľskej gramotnosti. Celková úroveň komunikačných kompetencií bola v 1 škole preukázaná na nevyhovujúcej úrovni.
- ⇒ Nízkú úroveň **poznávacích kompetencií** žiakov ovplyvnil výrazný rozdiel dosiahnutých kognitívnych úrovní medzi žiakmi študijných odborov a učebných odborov. Dominancia úloh na zapamätanie, porozumenie, reprodukovanie vedomostí, absencia bádateľských postupov pri riešení zadaní i málo podnetov na rozvíjanie kreativity žiakov nevytvárali dostatočné podmienky na komplexný rozvoj ich kognitívnych zručností.
- ⇒ Úroveň **občianskych kompetencií** limitovala skutočnosť, že iba na polovici sledovaných vyučovacích hodín (VH) mali možnosť v diskusii prezentovať svoje názory, argumentačne ich podložiť, zhodnotiť postoje spolužiakov a vzájomne sa rešpektovať.
- ⇒ V kontrolovaných SOŠ sa žiaci vzdelávali v 7 skupinách odborov, výsledky vzdelávania v **teoretických odborných predmetoch** dosiahli u žiakov:

málo vyhovujúcu úroveň	v skupinách odborov 25 informačné a komunikačné technológie; 26 elektrotechnika
priemernú úroveň	v ostatných kontrolovaných skupinách odborov
veľmi dobrú alebo dobrú úroveň	žiaci nepreukázali ani v jednej skupine odborov

Celková úroveň vyučovania predmetov praktickej prípravy bola v rozsahu 57,5 % - 71,2 % v závislosti od odborov a formy vzdelávania (Graf 1)

Pozitívne ju ovplyvnila dosiahnutá úroveň **osvojených praktických zručností a pracovných návykov** žiakov:

- ⇒ **priemerná** (76,3 %) v technických odboroch v skupinovej forme;
- ⇒ **dobrá** (85,7 %) v netechnických odboroch v skupinovej forme;
- ⇒ **veľmi dobrá** (100 %) v netechnických odboroch v individuálnej forme.

Riadenie školy dosiahlo celkovú priemernú úroveň (63,6 %).

- ⇒ **Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia** oslabovala nekomplexná analýza výsledkov hospitačnej činnosti vedúcich pedagogických zamestnancov bez adekvátneho vyhodnocovania zistení a prijímania zodpovedajúcich opatrení na zlepšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu.
- ⇒ Oblasť **klímy a kultúry školy** bola hodnotená najmä na základe zistení z dotazníkov. Negatívne zistenie je, že 2 školy vykazovali **zatvorenú klímu** a 11,8 % žiakov sa v škole necíti bezpečne. Pozitívne vyznieva fakt, že kým v minulom školskom roku v SOŠ, ktoré ŠŠI kontrolovala, sa so šikanovaním stretlo 26,3 % žiakov, v aktuálnom školskom roku v sledovaných školách percentuálny podiel žiakov, ktorí sa stretli so šikanovaním, predstavuje 18,7 %.
- ⇒ Kontrolované školy poskytovali **poradenské služby** žiakom, zákonným zástupcom i pedagógom, organizovali preventívne aktivity, podporovali wellbeing žiakov a **poskytovali im podporné mechanizmy** na prekonávanie bariér vo vzdelávaní. Kladným zistením je, že na skvalitnení inkluzívneho vzdelávania všetkých žiakov sa v školách podieľali aj školské podporné tímy, ktoré boli vytvorené vo všetkých sledovaných subjektoch.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli celkovo na dobrej úrovni (88,8 %).

- ⇒ Veľmi dobrá úroveň **personálnych podmienok (100 %)** pozitívne ovplyvnila **odbornosť vyučovania**, ktorá dosiahla vo všeobecných predmetoch úroveň 87,4 %, v teoretických odborných predmetoch 91 % a v predmetoch praktického vzdelávania 91,3 %.
- ⇒ Vzdelávanie každého žiaka a napĺňanie výchovno-vzdelávacích cieľov stanovených v ŠkVP umožňovalo kvalitné **priestorové zabezpečenie (96,9 %)** s adekvátnym **materiálno-technickým zabezpečením (85,8 %)** vo všetkých kontrolovaných subjektoch.
- ⇒ **Úroveň zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov (81,2 %)** podmieňovali vypracované školské poriadky, prevádzkové poriadky jednotlivých učební, fungujúce školské parlamenty ustanovené vo všetkých sledovaných subjektoch. V 2 školách však absentoval Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie, ktorý stanovuje ciele a postupy na predchádzanie a nápravu segregáčného konania.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O KONTROLOVANÝCH ŠKOLÁCH

ŠŠI uskutočnila komplexný inšpekčný výkon v 6 krajoch SR¹ v 9 SOŠ, z toho 1 škola bola súkromná. V meste sídlilo 8 škôl, jedna na vidieku. Všetky školy mali vyučovací jazyk slovenský (**Tabuľka 1**).

Tabuľka 1 Prehľad o vykonaných komplexných inšpekčných výkonoch v SOŠ

Školy		Počet škôl
Vyučovací jazyk škôl	slovenský	9
Zriaďovateľ	štátne školy	8
	súkromné školy	1
Sídlo školy	mesto	8
	vidiek	1

V kontrolovaných školách sa v školskom roku 2025/2026 vzdelávalo v **dennej forme štúdia 2 655 žiakov**. Z toho bolo 284 žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ), 24 zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia (SZP) a 106 z marginalizovanej rómskej komunity (MRK), ktorí sa všetci vzdelávali v UO 1 SOŠ (tvorili tak 86,9 % žiakov školy)². V študijných odboroch sa vzdelávalo 2 324 žiakov v 112 triedach, z toho v systéme duálneho vzdelávania (SDV) sa pripravovalo 47 (2,0 %) žiakov. V 2-ročných a 3-ročných učebných odboroch sa v 23 triedach vzdelávalo 331 žiakov, nikto z nich v SDV. V sledovaných subjektoch sa učilo 73 žiakov patriacich k **národnostným menšinám (VJN)**, ktorí majú materinský jazyk iný ako vyučovací jazyk školy a 56 žiakov **cudzincov/migrantov**, ktorí neovládajú vyučovací jazyk školy (**Tabuľka 2**). V **externej forme štúdia** sa v študijných odboroch (ŠO) vzdelávalo 54 žiakov v 7 triedach.

Tabuľka 2 Údaje o žiakoch a triedach v študijných a učebných odboroch v dennej forme štúdia

ODBORY	POČET ŽIAKOV							POČET TRIED	
	spolu	v SDV	so ZZ	z MRK	zo SZP	z VJN	cudzincov	spolu	z nich v SDV
študijné odbory	2 324	47	220	0	0	71	55	112	6
učebné odbory	331	0	64	106	24	2	1	23	0
spolu	2 655	47	284	106	24	73	56	135	6

Praktická príprava žiakov ŠO a UO prebiehala v škole (85,2 % žiakov), na zmluvných pracoviskách (12,9 %) a u zamestnávateľov zabezpečujúcich SDV (1,8 %). Jeden ŠO bol v útlme (7902 J 77 gymnázium – šport).

Proces edukácie zabezpečovalo 242 učiteľov, 36 majstrov odbornej výchovy (MOV), 21 trénerov, 9 pedagogických asistentov (PA), z nich 5 na čiastočný úväzok. V školách pracovalo aj 7 školských špeciálnych pedagógov, 6 školských psychológov a 1 sociálny pedagóg, z nich 7 bolo zamestnaných na čiastočný úväzok. Rómsky jazyk v písomnej aj ústnej forme, prípadne ovládajúci dialekt miestnej komunity na komunikačnej úrovni ovládali 4 učители a 1 PA. Vo všetkých školách boli zriadené **školské podporné tímy**.

Na zabezpečenie kvalitnej výchovy a vzdelávania, najmä vzhľadom na rastúci počet žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), riaditelia škôl (RŠ) deklarovali potrebu posilnenia personálnych kapacít. Ide najmä o školských psychológov a špeciálneho pedagóga. Výrazný nedostatok sa prejavuje aj v počte PA, riaditelia odhadujú potrebu ich navýšenia až na štvornásobok súčasného stavu. V SOŠ³, ktorá vzdeláva väčšinu žiakov z marginalizovaných rómskych komunít, RŠ konštatovala akútny nedostatok a potrebu navýšenia PA ovládajúcich rómsky jazyk.

¹ Okrem Nitrianskeho a Prešovského kraja

² Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

³ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

2 HLAVNÉ ZISTENIA

2.1 PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Priebeh výchovy a vzdelávania ŠŠI kontrolovala v teoretickom všeobecnom a odbornom vzdelávaní a v praktickej príprave. Celkovo sa uskutočnilo **439 hospitácií** na **583** vyučovacích hodinách (**Tabuľka 3**).

Tabuľka 3 Prehľad o počte hospitácií vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní v ŠO a UO

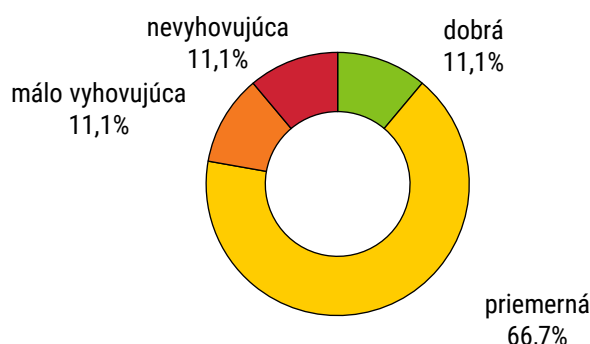
Vzdelávanie	Počet hospitácií	Počet VH
všeobecné vzdelávanie	206	221
teoretické odborné vzdelávanie	150	169
praktická príprava	83	193
spolu	439	583

2.1.1 Všeobecné a teoretické odborné vzdelávanie

Vo **všeobecnom vzdelávaní** sa uskutočnilo 206 hospitácií na 221 vyučovacích hodinách v 9 predmetoch zo vzdelávacích oblastí *Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Zdravie a pohyb*.

Výchovno-vzdelávací proces vo **všeobecnom vzdelávaní** dosiahol v 1 škole dobrú⁴, v 6 školách priemernú, v 1 škole⁵ málo vyhovujúcu a v 1 škole⁶ nevyhovujúcu úroveň (**Graf 2**).

Graf 2 Priebeh výchovy a vzdelávania v predmetoch všeobecného vzdelávania – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach

Celková úroveň rozvíjania kľúčových kompetencií v učení sa žiakov ŠO a UO vo všeobecnom vzdelávaní bola na priemernej úrovni (56,6 %) (Graf 3).

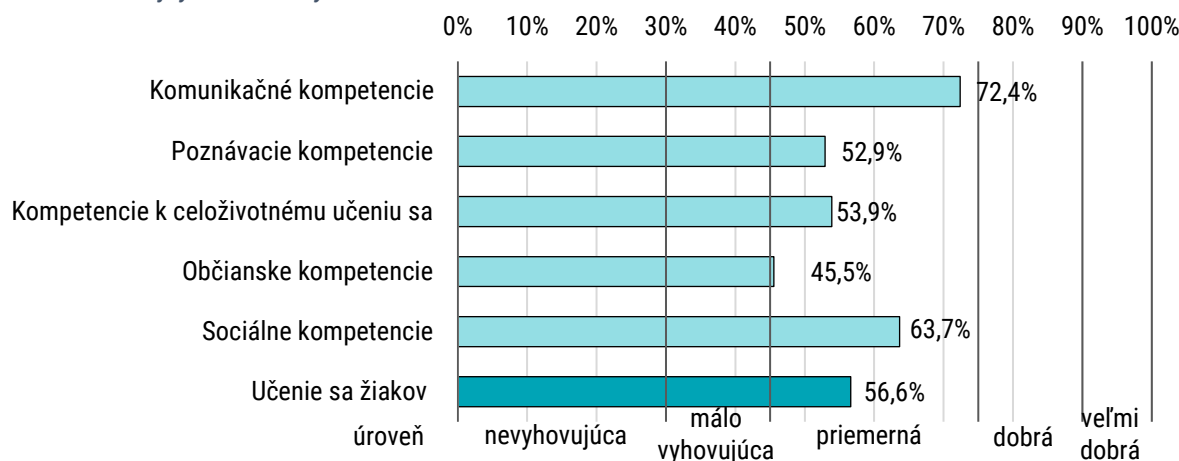
Vo všeobecnom vzdelávaní žiaci ŠO a UO dosiahli vo všetkých sledovaných kľúčových kompetenciách priemernú úroveň, najvyššiu úroveň preukázali v komunikačných spôsobilostiach (72,4 %). Najnižšia úroveň občianskych kompetencií (45,5 %) naznačuje nedostatočné podnecovanie žiakov SOŠ k prezentovaniu ich hodnotových a občianskych postojov.

⁴ Obchodná akadémia Petra Zátka, Petrovičovo nábrežie 1571/18, Liptovský Mikuláš

⁵ Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice

⁶ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

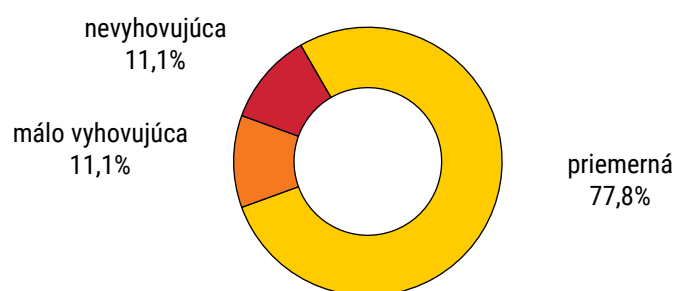
Graf 3 Celková úroveň sledovaných kľúčových kompetencií v kontrolovaných predmetoch všeobecného vzdelávania v študijných a učebných odboroch

V teoretickom odbornom vzdelávaní sa realizovalo 150 hospitácií na 169 vyučovacích hodinách v 27 študijných a 10 učebných odboroch.

Výsledky výchovno-vzdelávacieho procesu v teoretickom odbornom vzdelávaní boli preukázané v 7 školách na **priemernej**, v 1 škole⁷ na **málo vyhovujúcej** a v 1 škole na **nevyhovujúcej úrovni**⁸ (Graf 4).

Graf 4 Priebeh výchovy a vzdelávania v predmetoch teoretického odborného vzdelávania - percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach

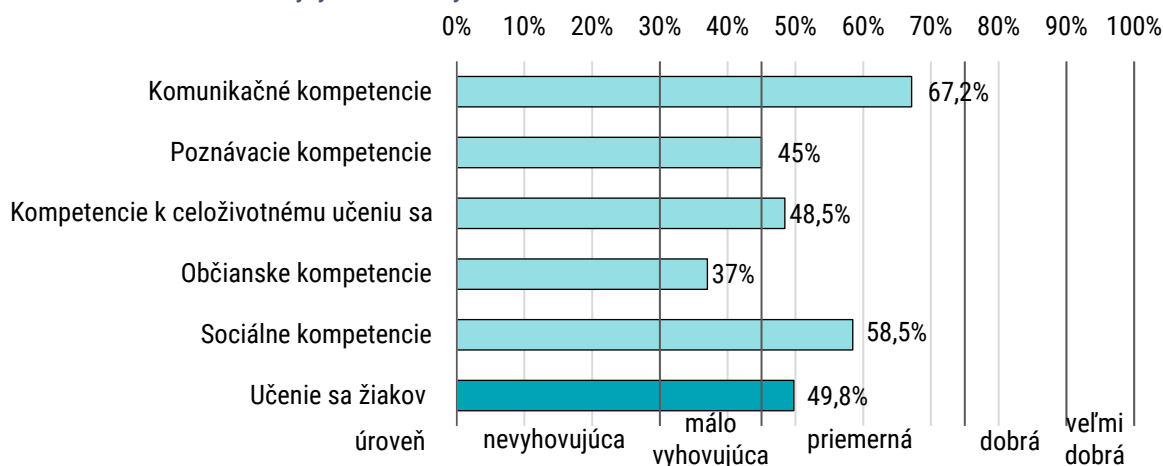
Celková úroveň rozvíjania kľúčových kompetencií v učení sa žiakov v teoretickom odbornom vzdelávaní bola na priemernej úrovni (49,8 %) (Graf 5).

V teoretickom odbornom vzdelávaní najvyššiu úroveň dosiahli komunikačné kompetencie (67,2 %), ich úroveň znižoval najmä u žiakov UO nedostatok príležitostí na vyhodnocovanie získaných informácií. Rozvoj verbálneho prejavu limitovali i tradičné metódy vyučovania s dominanciou výkladu. Na málo vyhovujúcej (37 %) a zároveň najnižšej úrovni boli preukázané občianske kompetencie, ktoré negatívne ovplyvňoval nedostatok príležitostí na zdôvodňovanie vyjadreného názoru a rozvíjanie diskusie k nastoleným témam. Celkovú úroveň poznávacích kompetencií (45 %) znižovala ich nevyhovujúca úroveň v UO.

⁷ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

⁸ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

Graf 5 Celková úroveň sledovaných kľúčových kompetencií v kontrolovaných predmetoch teoretického odborného vzdelávania v študijných a učebných odboroch

Hodnotenie posudzovaných kompetencií žiakov

Vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní (TOV) na sledovaných hodinách žiaci dosiahli priemernú úroveň komunikačných kompetencií (Grafy 3, 5).

V ŠO žiaci preukázali **komunikačné spôsobilosti na dobrej úrovni (79,2 %) (Graf 6)**. Na väčšine hospitovaných vyučovacích hodín sa vyjadrovali pohotovo, kultivovane, spisovne správne, iba ojedinele bola ich výslovnosť ovplyvnená miestnym dialektom. Vo verbálnom prejave využívali vhodnú lexiku vrátane primeranej odbornej terminológie, ktorá súvisela s preberaným učivom. V učebných odboroch boli komunikačné kompetencie žiakov síce na **priemernej, ale výrazne slabšej úrovni (47,5 %)** ako v ŠO. Rečový prejav žiakov bol prevažne strohý, s častým využívaním subštandardných lexikálnych prostriedkov z regionálneho alebo sociálneho nárečia. Žiaci na otázky reagovali sporadicky, zväčša jednoslovné alebo jednoduchými vetami. Odborné pojmy často nedokázali použiť v správnom kontexte. K zdokonaľovaniu komunikačných zručností žiakov na niektorých pozorovaných VH neprispela ani dominantne uplatnená frontálna forma práce, ktorá nevytvárala optimálne možnosti na vyjadrovanie všetkých žiakov. **Negatívne zistenie je, že v 1 SOŠ⁹ žiaci preukázali vo všeobecnom vzdelávaní nevyhovujúcu úroveň komunikačných kompetencií (17,7 %) a v TOV málo vyhovujúcu úroveň (36,1 %).** Ich verbálne prejavy boli minimálne, prevažne jednoslovné alebo heslovité, len ojedinele odpovedali na početné podnety vyučujúcich syntakticky ucelenou vetou. Viacerí žiaci sa napriek neustálej stimulácii k verbálnej reakcii a ústretovému prístupu vyučujúcich vyhýbali komunikácii. Disponovali obmedzenou slovnou zásobou a nedokázali využívať odbornú terminológiu. Taktiež v ďalšej škole¹⁰ v TOV dosiahli **komunikačné spôsobilosti málo vyhovujúcu úroveň (34,8 %)**. Prejav žiakov na hodinách bol síce kultivovaný, ale iba na polovici hospitácií sa k obsahu preberaných tém vyjadrovali plynulo a pohotovo. Na týchto hodinách prezentovali svoje vedomosti, reagovali na podnety učiteľov, pričom v primeranom rozsahu používali odbornú terminológiu. Na ostatných hodinách odpovedali stručne, častokrát jednoslovné, ich komunikácia bola limitovaná aj monologickým výkladom učiteľov, či diktovaním alebo neefektívnym prepisovaním poznámok do zošita.

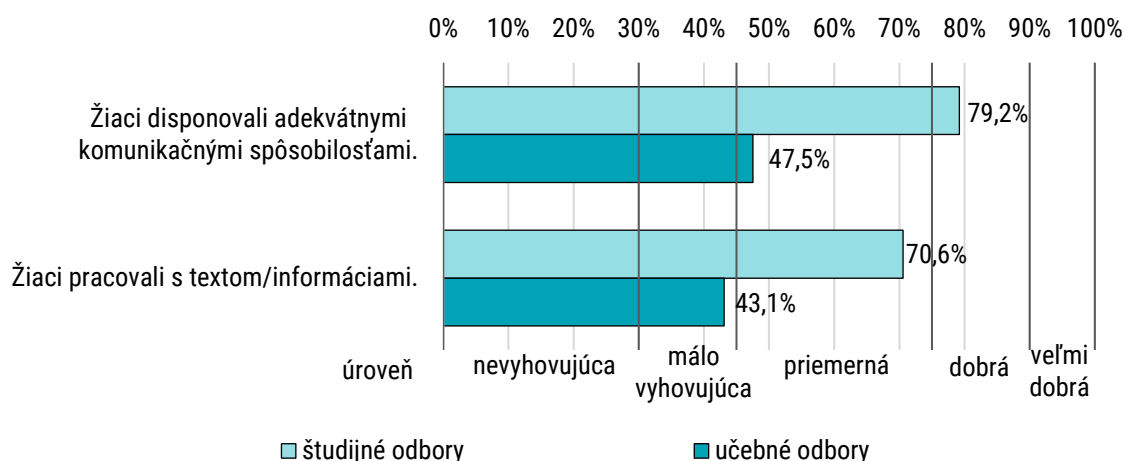
Pri **práci s textom** sa prejavil **markantný rozdiel** medzi dosiahnutou **priemernou úrovňou (70,6 %) žiakov ŠO a málo vyhovujúcou úrovňou (43,1 %) žiakov UO (Graf 6)**. V ŠO na sledovaných VH žiaci získavali a spracovávali informácie z textov printových, auditívnych i v elektronickej forme. Analyzovali úryvky z umeleckých diel (poetické, prozaické i dramatické) i vecné a odborné ukážky (grafy, mapy, náčrty, tabuľky, schémy, obrázky). Na väčšine VH (82,9 %) vedeli v texte nájsť kľúčové informácie a reprodukovať ich, na troch štvrtinách (75,9 %) sledovaných hodín logicky prepájali získané informácie so svojimi poznatkami a skúsenosťami (napr. prezentácia výsledkov zo stĺpcových a koláčových grafov; výber vhodnej formy podnikania; fungovanie katastra nehnuteľností). Najmenej priestoru (52,8 % VH) dostali na uvažovanie a na

⁹ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

¹⁰ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

hodnotenie získaných informácií, pričom posúdiť text či kriticky sa k nemu vyjadriť vedeli iba na 40,5 % sledovaných hodín. Žiaci v UO súvislým a nesúvislým textom zväčša porozumeli a dokázali ich reprodukovať, avšak samostatne vyhľadať potrebné informácie a dať ich do súvisu s osvojenými znalosťami vedeli iba na 17,5 % VH. Takmer na všetkých hodinách (90 %) žiaci UO nemali možnosť vyhodnocovať získané informácie alebo zaujať k nim stanovisko, čo značne obmedzovalo rozvoj ich komunikačných spôsobilostí. Úroveň komunikačných kompetencií v oboch skupinách žiakov **negatívne ovplyvnil** aj nedostatok príležitostí na spracovávanie informácií prostredníctvom digitálnych technológií, ktoré žiaci využívali iba na tretine (33,4 %) sledovaných VH.

Graf 6 Úroveň komunikačných kompetencií v predmetoch všeobecného a teoretického odborného vzdelávania

Komunikačné kompetencie dosiahli priemernú úroveň vo všeobecnom (72,4 %) i teoretickom odbornom (67,2 %) vzdelávaní (Grafy 3, 5). Rozvoj komunikačných spôsobilostí obmedzovala nedostatočná práca s textom zameraná na hodnotenie, posudzovanie a vyjadrenie vlastného stanoviska, ktorá absentovala najmä u žiakov v UO, taktiež nedostatočné využívanie digitálnych technológií pri práci s informáciami žiakmi ŠO i UO.

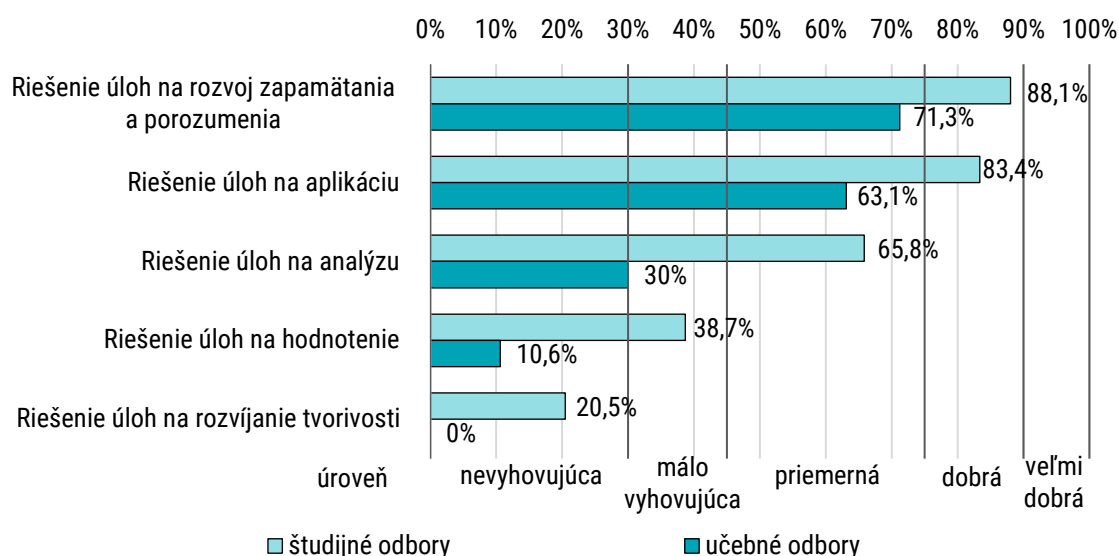
Žiaci ŠO a UO preukázali poznávacie kompetencie na priemernej úrovni v predmetoch všeobecného vzdelávania (52,9 %), (Graf 3) aj teoretického odborného vzdelávania (45 %), (Graf 5).

Úroveň preukázaných poznávacích kompetencií v predmetoch všeobecného i teoretického odborného vzdelávania limitovali rozdielne výsledky kognitívnych spôsobilostí, ktorými sa prezentovali žiaci v ŠO a UO. Na sledovaných vyučovacích hodinách bol rozvoj kognitívnych zručností podporovaný najmä na **nižších úrovniach poznania**, dominovali úlohy na zapamätanie, porozumenie a reprodukovanie získaných vedomostí, v ktorých žiaci v ŠO dosiahli dobrú (88,1 %) a v UO priemernú úroveň (71,3 %), (**Graf 7**). Aplikačné schopnosti preukázali žiaci ŠO na dobrej (83,4 %) a žiaci UO na priemernej úrovni (63,1 %), napr. vo všeobecných predmetoch v matematike (MAT) riešili kvadratické rovnice, počítali objem a povrch zrezaného ihlana, v slovenskom jazyku a literatúre (SJL) hľadali v texte štylisticky príznakové slová. V teoretických odborných predmetoch pracovali s colným sadzovníkom, merali fázové posuny na dvojbránach, určovali fázy masáže tváre, počítali výsledok hospodárenia. Rozvoj vyšších **myšlienkových procesov** bol vo väčšej miere realizovaný u žiakov ŠO najmä prostredníctvom **analytických úloh** na priemernej úrovni (65,8 %), napr. v predmete SJL identifikácia znakov tvorby autora v básni, analýza správania literárnej postavy, v predmete MAT určenie podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli, v predmete anglický jazyk (ANJ) analýza štruktúry recenzie knihy/filmu, v odborných predmetoch rozbor inflácie a príčiny jej vzniku, analýza hrubej a čistej mzdy, porovnanie lokomotív podľa motorov, rozbor parametrov zosilňovačov, vplyv výkonu motora na spotrebu pohonných hmôt, správne nakreslenie uhla v teréne. Žiaci UO dosiahli málo vyhovujúcu úroveň analytického myslenia (30 %), keďže možnosť riešiť analytické úlohy mali na menej ako polovici VH (47,5 %) a vyriešiť ich dokázali iba na jednej tretine (32,5 %) sledovaných hodín (napr. dokázali analyzovať z obalov rôznych druhov mlieka a mliečnych výrobkov ich výživové zloženie a energetickú hodnotu). Svoje **hodnotiace kompetencie** si mohli žiaci zdokonaľovať iba

na 49,2 % sledovaných hodín (napr. v SJL hodnotili subjektívnosť individuálneho štýlu autora, v ANJ vyhodnotili príčiny a následky trestného činu páchatel'a, v teoretických odborných predmetoch hodnotili podmienky založenia účtov v rôznych bankách, vyhodnotili ekonomickú úlohu štátu, kľúčové ukazovatele výkonnosti pri hodnotení služieb), čo sa prejavilo málo vyhovujúcou úrovňou u žiakov ŠO (38,7 %) a nevyhovujúcou úrovňou (10,6 %) žiakov v UO. Minimálne možnosti rozvíjať kreativitu v ŠO (napr. v SJL vytvorenie správy do rozhlasu, novín, televízie a sociálnych sietí s využitím náležitej lexiky, napísanie autocharakteristiky a následné výtvarné spracovanie, v ANJ písanie krátkej eseje na vybranú tému, v MAT vytvorenie príkladov na výpočet obvodu trojuholníka pomocou vektora) a úplná absencia tvorivých úloh vo vyučovaní žiakov UO sa negatívne prejavili v preukázanej nevyhovujúcej úrovni **kreativity a tvorivého myslenia** u žiakov obidvoch skupín (ŠO 20,5 %, UO 0 %). Celkovú úroveň poznávacích kompetencií **negatívne ovplyvnila** nevyhovujúca úroveň poznávacích kompetencií vo všeobecnom aj odbornom teoretickom vzdelávaní v 1 SOŠ¹¹ a málo vyhovujúca úroveň vo všeobecnom i teoretickom odbornom vzdelávaní v 3 SOŠ¹². **Bádateľsky orientované vyučovanie**, ktoré podporuje rozvoj kognitívnych spôsobilostí, bolo v edukácii realizované v minimálnej miere.

Celková úroveň poznávacích kompetencií bola **priemerná** vo všeobecnom (52,9 %) i v teoretickom odbornom vzdelávaní (45 %). Percentuálny rozdiel medzi obidvoma skupinami žiakov je výrazný, kým v ŠO dosahovali žiaci priemernú úroveň vo všeobecnom (55,3 %) i v teoretickom odbornom vzdelávaní (48,4 %), u žiakov UO bola úroveň rozvíjania poznávacích kompetencií na **málo vyhovujúcej** úrovni vo všeobecnom (30,6 %) a **nevyhovujúcej** úrovni v teoretickom odbornom vzdelávaní (22,6 %). Nízkou mierou zadávania úloh na hodnotenie a minimom podnetov na rozvoj kreativity a tvorivého myslenia nebol u žiakov dostatočne stimulovaný rozvoj ich kognitívnych kompetencií.

Graf 7 Hodnotenie rozvíjania poznávacích kompetencií v predmetoch všeobecného a teoretického odborného vzdelávania - dimenzií kognitívnych procesov

Kompetencie k celoživotnému učeniu sa vo všeobecnom i teoretickom odbornom vzdelávaní (Grafy 3, 5) žiaci preukázali na priemernej úrovni.

Na väčšine vyučovacích hodín (88,8 %) žiaci ochotne pristupovali k riešeniu zadaných úloh, prejavovali primeraný záujem o preberané učivo a reagovali na podnety vyučujúcich. Úlohy na podnecovanie a rozvoj kritického myslenia mali možnosť riešiť na 69,9 % VH, pričom výrazne úspešnejší boli žiaci v ŠO. Žiaci obidvoch skupín približne na dvoch tretinách hospitovaných hodín (ŠO 62,7 %; UO 67,5 %) pracovali s chybou. V ŠO dokázali žiaci vo väčšine prípadov chyby samostatne identifikovať, či na indikované chyby

¹¹ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

¹² Stredná odborná škola techniky a služieb, Laskomerského 3, Brezno; Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice; Stredná priemyselná škola stavebná geodetická, Lermontovova 1, Košice

reagovať a opraviť ich. Žiaci v UO vedeli najst chybu a korigovať svoje postupy pri riešení úloh iba na jednej tretine VH a zväčša s pomocou vyučujúcich. Nedostatočné vedenie žiakov k sebareflexii preukázaných výkonov alebo kvality získaných vedomostí limitovalo ich schopnosť samostatne regulovať vlastné učenie. V minimálnej miere vedeli objektívne posúdiť aj prácu svojich spolužiakov. Sebahodnotiace a hodnotiace zručnosti žiakov boli negatívne ovplyvnené aj neposkytovaním konštruktívnej spätnej väzby od vyučujúcich, ktorí ich výkony formatívne hodnotili iba na 18,8 % sledovaných VH.

Občianske kompetencie preukázali žiaci na **najnižšej úrovni** vo všeobecnom i teoretickom odbornom vzdelávaní (**Grafy 3, 5**), ich rozvoj obmedzila dosiahnutá **nevyhovujúca úroveň** žiakov v UO (**Tabuľka 4**), ktorí síce ojedinele verbalizovali svoje názory týkajúce sa napr. digitálnej bezpečnosti, phishingu, moderných platobných systémov, ale nevedeli ich vysvetliť alebo podporiť primeranými argumentmi. Na dvoch tretinách hospitácií nemali na vzájomnú diskusiu vytvorenú príležitosť, ak ju na ostatných hodinách dostali, využili ju iba na 50%. V ŠO na 65,5 % sledovaných hodín ochotne vyjadrovali svoje postoje a názory na vývoj verejného života (napr. situácia na železnici, „zelená logistika“, cenotvorba vo vzťahu k životnej úrovni, finančná gramotnosť obyvateľstva), na otázky životného prostredia a zdravia (napr. likvidácia elektroodpadu, vplyv tabakových výrobkov a liehovín na zdravie jednotlivca i život celej spoločnosti), ale iba na necelé polovice VH vedeli svoj názor aj vhodne argumentačne podporiť. Úroveň rozvoja občianskych kompetencií limitovala aj skutočnosť, že na polovici hospitovaných hodín im vyučujúci neumožnili diskutovať, ak však túto možnosť dostali, vedeli sa aktívne počuť a vzájomne rešpektovať.

Primeraná komunikácia medzi žiakmi a vyučujúcimi i žiakmi navzájom na väčšine VH vplývala na vytváranie pozitívnej pracovnej atmosféry a podporovala upevňovanie **sociálnych kompetencií**, ktoré žiaci preukázali na **priemernej úrovni** (**Grafy 3, 5**). Výrazným nedostatkom v rozvíjaní sociálnych zručností bolo neuplatňovanie kooperatívnych činností v edukačnom procese na viac ako polovici (56,5 %) hospitovaných hodín. Ak žiaci dostali možnosť participovať vo dvojiciach alebo v tímoch, dokázali so spolužiakmi funkčne spolupracovať. Menej príležitostí (iba na jednej pätine hospitácií) mali na prezentáciu svojich riešení, z nich na 79,5 % hospitácií ich dokázali aj zdôvodniť a objektívne posúdiť.

Nevytváranie príležitostí na sebareflexiu a hodnotenie negatívne ovplyvnilo úroveň kompetencií k **celoživotnému vzdelávaniu** vo všeobecnom (53,9 %) i v teoretickom odbornom (48,5 %) vzdelávaní. Najnižšia úroveň **občianskych kompetencií** bola limitovaná nevyhovujúcou úrovňou vo všeobecnom (28,8 %) i teoretickom odbornom vzdelávaní (24,1 %) žiakov v UO, ktorí iba ojedinele dokázali vyjadriť a zdôvodniť svoj názor. Podnetná a empatická komunikácia vo vyučovacom procese podporovala **sociálne kompetencie**, ktoré boli preukázané na **priemernej úrovni** vo všeobecnom (63,7 %) i teoretickom odbornom (58,5 %) vzdelávaní. Sociálne zručnosti žiakov však značne obmedzovala nedostatočná miera skupinovej/párovej práce v ich učebnej činnosti.

Výchovno-vzdelávacie ciele komplexne stanovili **vyučujúci** na 71,6 % VH a ich formulácia bola pre väčšinu žiakov zrozumiteľná, avšak na 41 % hospitovaných hodín ich plnenie priebežne neoverovali a nevytvárali tak žiakom možnosť zhodnotiť svoj pokrok v učení sa. **Podporné stimuly** pre inkluzívne vzdelávanie každého žiaka boli v edukačnom procese pozorované na 61,8 % VH, ale na viac ako polovici hodín vyučujúci nepersonalizovali úlohy podľa individuálnych schopností jednotlivcov. Sprístupňovanie učiva žiakom pozitívne ovplyvňovala **priaznivá a podporujúca atmosféra** v triedach, ktorá posilňovala sebadôveru žiakov. Takmer na všetkých sledovaných hodinách (90,4 %) učitelia žiakov povzbudzovali a motivovali. Väčšina vyučujúcich volila **materiálne prostriedky** primerane a účelne vzhľadom na učebnú tému, čím prispievali k lepšiemu pochopeniu abstraktných častí učiva (modely dopravných prostriedkov, schémy, myšlienkové mapy). **Vyučovacie stratégie** učitelia uplatňovali **efektívne** iba na viac ako polovici hodín, pričom najviac zastúpené boli analytické úlohy a najmenej úlohy podporujúce kreatívne schopnosti žiakov (22,8 % pozorovaných hodín). Účinnosť zvolených metód znižovalo aj vysoké zastúpenie tradičných monologických a dialogických metód (výklad, riadený rozhovor, frontálne vyučovanie) a v menšej miere uplatňovanie heuristického rozhovoru, brainstormingu, podnetných otázok, problémových úloh, diskusie, čím nebolo dostatočne stimulované **kritické myslenie a aktívne činnostné učenie sa žiakov**. Vhodné podmienky na aktívne a **zmysluplné využívanie informačno-komunikačných technológií** (IKT) učitelia žiakom vytvorili na jednej tretine vyučovacích hodín, v ostatných prípadoch boli digitálne technológie využité iba na zobrazenie učebných textov, grafov, tabuliek, vzorcov, nákresov alebo videí. Počas jednotlivých fáz vyučovania učitelia len sporadicky hodnotili výkon žiakov prostredníctvom pochvaly alebo kritiky, nepodnecovali ich k sebareflexii a rovesníckemu hodnoteniu. Podmienky na **formatívne hodnotenie**

s poskytovaním konštruktívnej spätnej väzby na podporu efektívneho učenia vytvárali iba na necelú pätinu (18,8 %) vyučovacích hodín.

Vo všeobecnom i teoretickom odbornom vzdelávaní preukázali žiaci ŠO lepšiu úroveň vo všetkých sledovaných kompetenciách ako žiaci UO (**Tabuľka 4**). Žiaci UO dosiahli priemernú úroveň iba v komunikačných kompetenciách v teoretickom odbornom vzdelávaní a v sociálnych kompetenciách vo všeobecnom i teoretickom odbornom vzdelávaní. Ostatné spôsobilosti prezentovali na málo vyhovujúcej úrovni a nevyhovujúcej úrovni, čo výrazne obmedzuje možnosti ich ďalšieho rozvoja. Úroveň jednotlivých kompetencií UO sledovaných škôl bola nižšia ako v kontrolovaných školách v predchádzajúcom roku. Zistenia poukazujú na potrebu motivovať žiakov, uplatňovať efektívne stratégie vyučovania a zamerať sa na rozvíjanie ich kľúčových kompetencií vo všeobecnom i teoretickom odbornom vzdelávaní.

Tabuľka 4 Rozdiely v úrovni sledovaných kompetencií medzi žiakmi UO a ŠO vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní

KOMPETENCIE	Všeobecné vzdelávanie		Teoretické odborné vzdelávanie	
	ŠO - úroveň	UO - úroveň	ŠO - úroveň	UO - úroveň
komunikačné	76,1 % - dobrá	39,6 % - málo vyhovujúca	69,9 % - priemerná	49,6 % - priemerná
poznávacie	55,3 % - priemerná	30,6 % - málo vyhovujúca	48,4 % - priemerná	22,6 % - nevyhovujúca
občianske	47,4 % - priemerná	28,8 % - nevyhovujúca	39,0 % - málo vyhovujúca	24,1 % - nevyhovujúca
sociálne	64,9 % - priemerná	52,1 % - priemerná	59,4 % - priemerná	52,5 % - priemerná
kompetencie k celoživotnému učeniu sa	56,5 % - priemerná	29,7 % - nevyhovujúca	51,1 % - priemerná	31,3 % - málo vyhovujúca

Hlavné zistenia z priameho pozorovania vyučovacích hodín uvádzame v tabuľke (**Tabuľka 5**).

Tabuľka 5 Hlavné zistenia z priameho pozorovania vyučovacích hodín vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní

Oblasti vyžadujúce zlepšenie
- rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov s dôrazom na aktívne uplatňovanie odbornej terminológie súvisiacej s odborom vzdelávania - podnecovanie kritického myslenia žiakov prostredníctvom úloh na rozvoj vyšších myšlienkových operácií a bádateľských aktivít na podporu aktívneho učenia sa - rozvíjanie občianskych kompetencií vytváraním priestoru na vyjadrenie názorov v diskusii - zdokonaľovanie v zručnosti argumentácie - rozvíjanie kompetencií k celoživotnému učeniu umožňovaním sebareflexie a hodnotenia výkonu spolužiakov žiakov - rozvíjanie sociálnych kompetencií uplatňovaním kooperatívnych foriem práce - využívanie formatívneho hodnotenia ako motivačnej spätnej väzby vedúcej k autoregulácii učenia sa žiakov

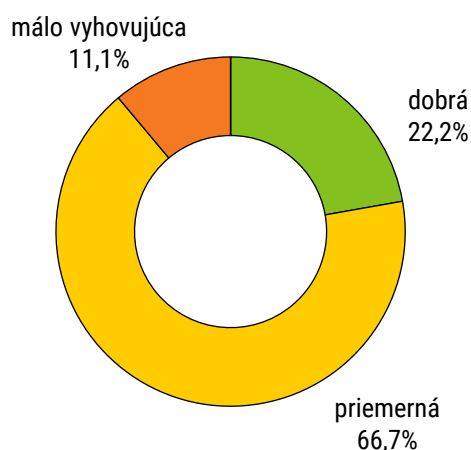
2.1.2 Praktická príprava

ŠŠI vykonala **83 hospitácií** na **193** vyučovacích hodinách praktickej prípravy (**Tabuľka 6**).

Celková úroveň v predmetoch praktickej prípravy bola v 2 školách na dobrej, v 6 školách na priemernej úrovni a v 1 škole¹³ na málo vyhovujúcej úrovni (**Graf 8**).

¹³ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

Graf 8 Priebeh výchovy a vzdelávania v predmetoch praktickej prípravy – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach

Praktická príprava sa v sledovaných školách realizovala formou odborného výcviku, odbornej praxe a praktických cvičení. **Vyučovanie** väčšiny predmetov sa uskutočňovalo **skupinovou formou**, kde ŠŠI vykonala 78 (94 %) hospitácií, na ktorých sa zúčastnilo 739 žiakov ŠO a UO. **Individuálna forma vyučovania** prebiehala iba v netechnických odboroch, uskutočnilo sa 5 hospitácií, na ktorých bolo prítomných 57 žiakov ŠO hospitovaných tried/skupín (**Tabuľka 6**).

Tabuľka 6 Prehľad o počte žiakov a hospitáciách praktickej prípravy

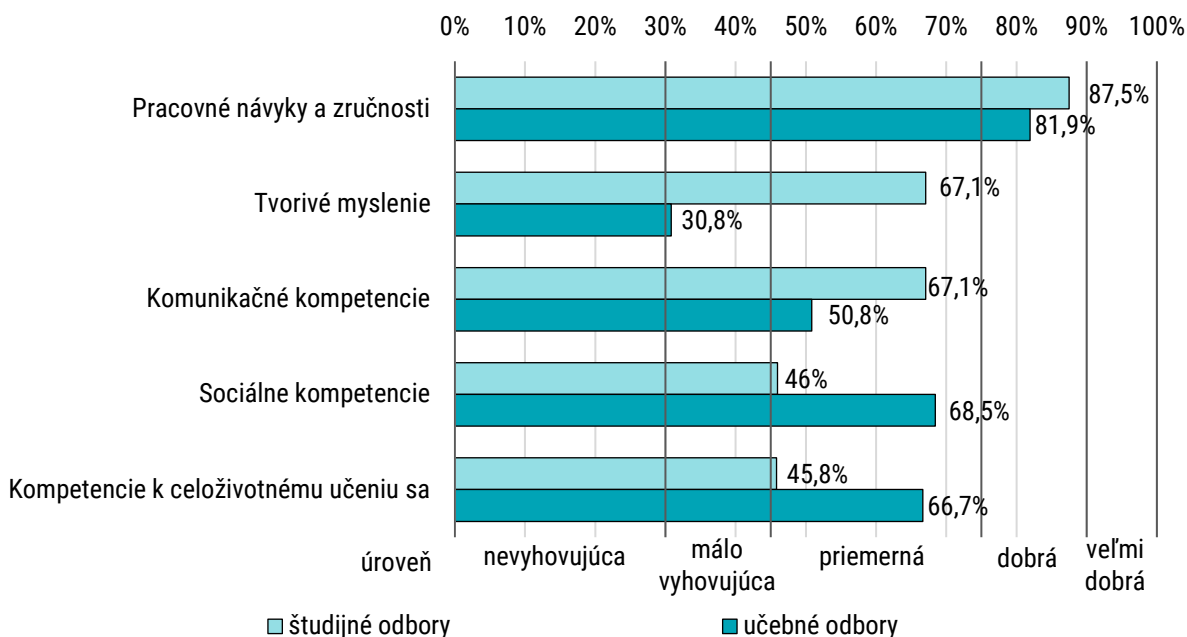
ÚDAJE O ŽIAKOKH A HOSPITÁCIÁCH	NETECHNICKÉ ODBORY skupinová forma	NETECHNICKÉ ODBORY individuálna forma	TECHNICKÉ ODBORY skupinová forma	SPOLU
Počet hospitácií	18	5	60	83
Počet hodín hospitácií	56	7	130	193
Počet žiakov triedy/skupiny	201	68	750	1 019
Počet žiakov prítomných na hodine	127	57	612	796

Netechnické odbory skupinová forma

V netechnických odboroch v skupinovej forme vyučovania prebehlo 18 hospitácií na 56 vyučovacích hodinách v 2 skupinách odborov (62 *Ekonomické vedy*, 63,64 *Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II*; 74 *Telesná kultúra a šport* – odbory 7431 *J športové gymnázium*, 7471 *M športový manažment*).

Celková úroveň učenia sa žiakov v **praktickej príprave v netechnických odboroch v skupinovej forme** bola **priemerná**, pričom žiaci v ŠO dosahovali mierne lepšiu úroveň (68 %) ako žiaci v UO (60,1 %). V rozvíjaní pracovných praktických návykov preukázali žiaci dobrú úroveň v ŠO (87,5 %) i v UO (81,9 %). Najväčší rozdiel v dosiahnutej úrovni medzi žiakmi ŠO a UO sa prejavil v rozvíjaní tvorivého myslenia žiakov, ktoré bolo u žiakov ŠO na priemernej (67,1 %), ale u žiakov UO iba na málo vyhovujúcej (30,8 %) úrovni. I keď si všetky ostatné zručnosti žiaci osvojili na priemernej úrovni, veľké rozdiely sa prejavili aj v úrovni sociálnych kompetencií (žiaci ŠO 46 %; žiaci UO 68,5 %) a kompetencií k celoživotnému učeniu sa (žiaci ŠO 45,8 %; žiaci UO 66,7 %), v ktorých žiaci UO dosiahli lepšie výsledky ako v ŠO (**Graf 9**).

Graf 9 Úroveň sledovaných kľúčových kompetencií žiakov netechnických odborov v kontrolovaných predmetoch praktickej prípravy v študijných a učebných odboroch – skupinová forma

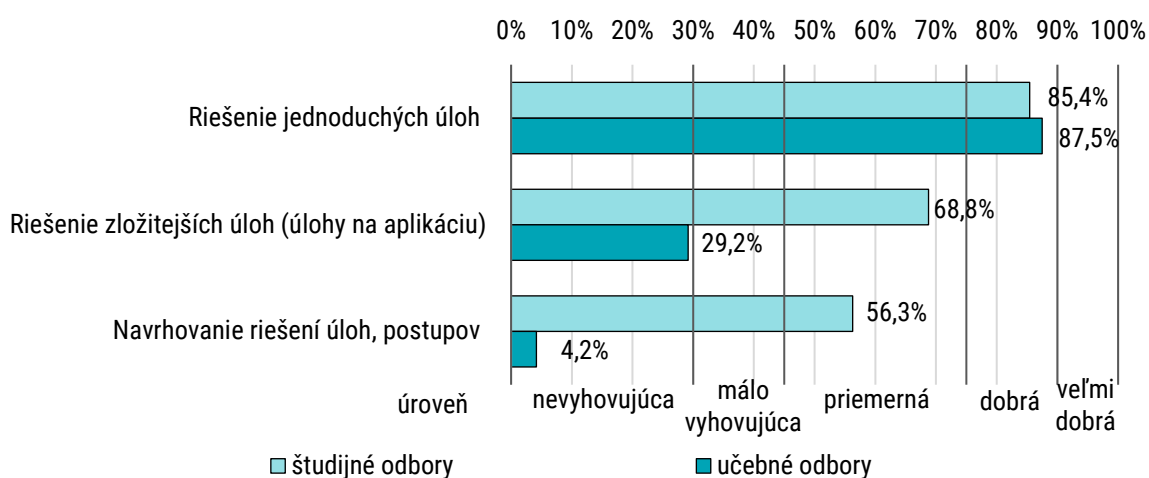
Na väčšine VH preukázali žiaci obidvoch skupín **pracovné návyky a zručnosti** na **dobrej** a zároveň najlepšej úrovni, výsledky v ŠO (87,5 %) boli mierne lepšie ako v UO (81,9 %) (**Graf 9**). Žiaci disponovali osvojenými praktickými návykmi a zručnosťami, ktoré v UO prezentovali pri príprave polievok, dezertov (tartaletky s ganážou), pri prestieraní stola i debarasovaní. Vykonávané činnosti a zadané úlohy napriek drobným nedostatkom, na ktoré ich upozornili MOV (chyby v držaní a podávaní hlbokých tanierov, odnášaní použitých tanierov zo stola), spracovali v primeranej kvalite a v určenom čase. Možnosť používať internetové zdroje na získavanie pracovných námetov nemali. Žiaci ŠO preukázali osvojené pracovné postupy pri riešení ekonomických úloh (účtovanie obstarania materiálu a tovaru darovaním, výpočet ukazovateľov predikcie finančnej situácie podniku, vyplňaní príkazov na úhradu). Výukové programy a IKT využívali na menej ako polovici VH (44,4 %), na 1 VH danú úlohu spracovať nedokázali. Na sledovaných odborných pracoviskách žiaci obidvoch skupín rešpektovali bezpečnostné a hygienické normy, drobné nedostatky sa prejavili v ustrojení do kompletného kuchárskeho pracovného odevu. Pri pracovných činnostiach vedeli aplikovať získané teoretické vedomosti.

Komunikačné spôsobilosti (Graf 9) si rozvíjali počas párovej/skupinovej práce i pri komunikácii s MOV a zákazníkmi, žiaci ŠO i UO ich preukázali na **priemernej úrovni** kultivovaným verbálnym i neverbálnym prejavom. Žiaci v UO menej dôsledne uplatňovali odbornú terminológiu. Odbornému textu, s ktorým mali možnosť pracovať v printovej (pracovné listy, tabuľky) i v audiovizuálnej podobe (videá o etikete pri stolovaní, správaní sa čašníka pri obsluhu hostí) na 72,2 % VH, porozumeli a vedeli v ňom identifikovať chyby, čím preukázali požadované návyky a primerané vedomosti.

Na sledovaných VH žiaci dodržiavali nastavené pravidlá správania, prejavovali empatiu a ústretovú komunikáciu voči zákazníkovi, spolužiakovi i učiteľovi/MOV. Možnosť efektívne komunikovať v tíme, zdieľať úlohy, zodpovednosť a spolupodieľať sa na riešení problémov žiaci nedostali na polovici VH, čo nepodporovalo rozvíjanie ich **sociálnych kompetencií**, ktoré síce dosiahli u obidvoch skupín žiakov **priemernú úroveň (Graf 9)**, ale výrazne lepšie sa prejavili u žiakov UO. Aj v dosiahnutej **priemernej úrovni kompetencií k celoživotnému učeniu sa**, bol výrazný rozdiel medzi žiakmi ŠO a UO. Kým žiaci v UO na väčšine VH (83,3 %) prejavili schopnosť identifikovať a analyzovať nedostatky vo vlastnom pracovnom výkone a konštruktívne prijímať spätnú väzbu od spolužiakov i MOV, žiakom v ŠO takmer na polovici sledovaných hodín možnosť sebahodnotenia a hodnotenia poskytnutá nebola, čo limitovalo rozvoj ich schopností k celoživotnému vzdelávaniu.

Úroveň **tvorivého myslenia** žiakov **bola priemerná v ŠO (67,1 %)**, ale **v UO** dosiahla len **málo vyhovujúcu úroveň (30,8 %) (Graf 9)**. Žiaci na všetkých hodinách na **dobrej úrovni (Graf 10)** pracovali na **jednoduchých**, rutinných úlohách, ktoré však neponúkali priestor na rozvoj vyšších kognitívnych schopností, zameriavali sa predovšetkým na upevňovanie základných vedomostí a zručností, pričom postupovali podľa presne stanovených inštrukcií (napr. prepis textu s aplikáciou STN normy). Viac možností (na 75 % VH) na riešenie **zložitejších úloh** mali žiaci v ŠO a zvládli ich na **priemernej úrovni (Graf 10)**. Schopnosť kriticky myslieť si rozvíjali v úlohách zameraných napr. na analýzu firmy na základe finančných ukazovateľov, či na zhodnotenie vývoja finančnej situácie dvoch firiem na základe Beaverovej jednorozmernej diskriminačnej analýzy. Žiaci v UO pracovali na zložitejších úlohách len na jednej tretine VH a preukázali **nevyhovujúcu úroveň**. Minimum príležitostí dostali aj na využitie **vlastného riešenia či postupu** (na 16,7 % VH), čo sa prejavilo v **nevyhovujúcej úrovni** rozvíjania ich tvorivosti a samostatnosti pri pracovných činnostiach. V ŠO mali možnosť žiaci navrhovať vlastné postupy, originálne či inovatívne riešenia na dvoch tretinách hospitovaných hodín a svoje kreatívne schopnosti preukázali na **priemernej úrovni (Graf 10)**.

Graf 10 Úroveň rozvíjania tvorivého myslenia pri riešení zadávaných úloh (netechnické odbory – skupinová forma)

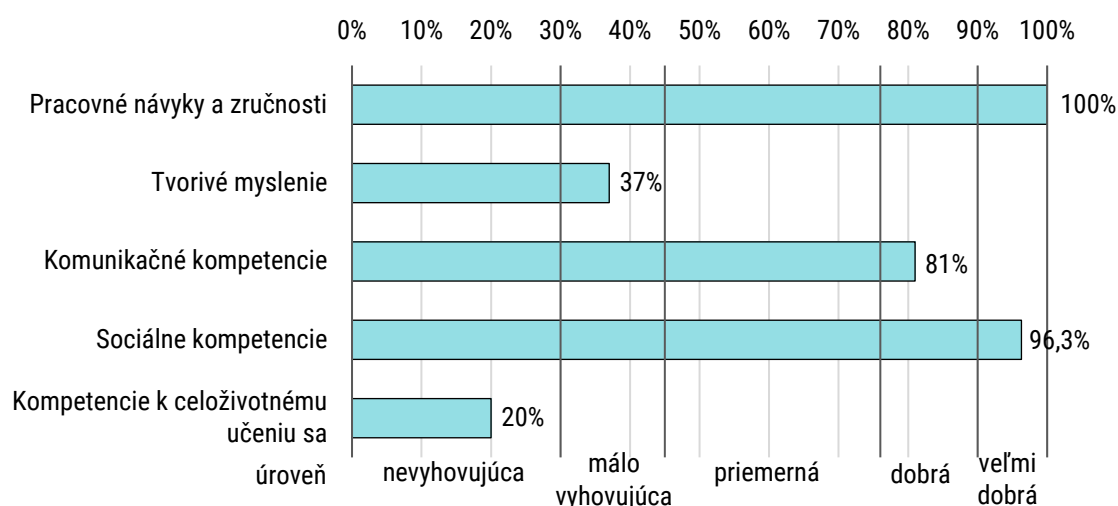

Netechnické odbory individuálna forma

V individuálnej forme praktickej prípravy v netechnických odboroch sa pripravovali iba žiaci ŠO. Realizovalo sa 5 hospitácií na 7 vyučovacích hodinách v skupine odborov 63,64 *Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II*.

Celková **úroveň** učenia sa žiakov bola **priemerná**. Prejavili sa veľké rozdiely v preukázanej úrovni jednotlivých kompetencií, kým rozvíjanie pracovných návykov a zručností a sociálnych kompetencií bolo na **veľmi dobrej úrovni**, komunikačných spôsobilostí na **dobrej úrovni**, tvorivé myslenie žiaci preukázali iba na **málo vyhovujúcej** a kompetencie k celoživotnému učeniu sa na **nevyhovujúcej úrovni (Graf 11)**.

Graf 11 Úroveň sledovaných kľúčových kompetencií žiakov netechnických odborov v kontrolovaných predmetoch praktickej prípravy v študijných odboroch – individuálna forma

Veľmi dobrú úroveň (100 %) praktických návykov a zručností (Graf 11) prezentovali žiaci na sledovaných hodinách dobrou znalosťou správnych pracovných postupov pri praktických pracovných činnostiach a dodržiavaním technologickej a pracovnej disciplíny. Prejavili adekvátnu manuálnu zručnosť a primeranú samostatnosť pri vykonávaní pracovných činností. Takmer na všetkých hodinách (80,0 %) používali IKT (napr. korektorské značky v obchodnej korešpondencii, práca v ekonomickom programe OMEGA pri vedení podvojného účtovníctva). Získané vedomosti aplikovali v praxi, zadané úlohy spracovali a dokončili v dohodnutej kvalite a v určenom čase. Pri práci integrovali nadobudnuté teoretické poznatky a praktické zručnosti. V priebehu pracovnej činnosti žiaci dbali na bezpečnosť, ochranu zdravia a životného prostredia.

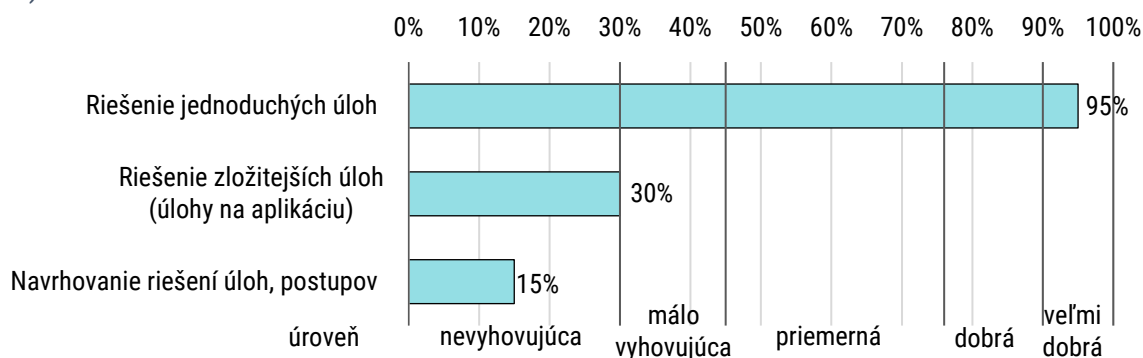
Komunikačné spôsobilosti dosiahli dobrú úroveň (81,0 %) (Graf 11). Žiaci svoje vedomosti prezentovali pohotovo, zrozumiteľne, s náležitým uplatňovaním odbornej terminológie. Pracovali s odborným textom, z ktorého vedeli vyselektovať a spracovať požadované informácie.

Veľmi dobrú úroveň (96,3 %) sociálnych kompetencií (Graf 11) preukázali žiaci schopnosťou ústretovo komunikovať s učiteľmi i medzi sebou navzájom, čím prispeli k tvorivej pracovnej atmosfére. Na všetkých VH prezentovali a argumentačne zdôvodňovali výsledky svojej práce (napr. pri vedení porady, pri prezentovaní výsledkov žiakov v cvičnej firme).

Nevyhovujúcu úroveň kompetencií k celoživotnému učeniu sa ovplyvnila skutočnosť, že iba na 1 VH z piatich mali žiaci možnosť vyhodnotiť svoje silné a slabé stránky vo vlastnom učení a na základe spätnej väzby od učiteľa korigovať svoje konanie a zlepšovať svoj osobný rozvoj.

Málo vyhovujúca úroveň (37,0 %) tvorivého myslenia (Graf 11) súvisela s výraznou dominanciou jednoduchých úloh vo vyučovaní, ktoré síce žiaci riešili na veľmi dobrej úrovni, ale neposkytovali im dostatok priestoru na rozvoj vyšších kognitívnych spôsobilostí. Tvorivé praktické myslenie žiakov bolo rozvíjané len na jednej sledovanej hodine (z piatich) prostredníctvom kreatívnych čiastkových úloh pri vedení skladu nedokončenej výroby a zásob vlastných výrobkov. Výstupné zostavy žiaci analyzovali a ukladali si ich do svojho portfólia v elektronickej forme.

Graf 12 Úroveň rozvíjania tvorivého myslenia pri riešení zadávaných úloh (netechnické odbory – individuálna forma)

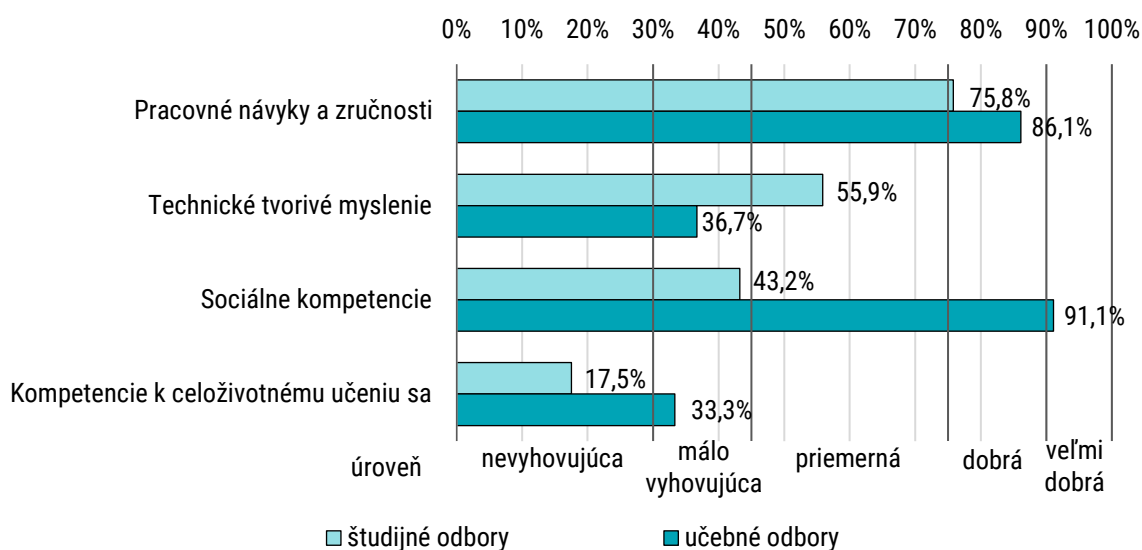

Technické odbory

V technických odboroch bolo vykonaných 60 hospitácií na 130 vyučovacích hodinách (**Tabuľka 6**). Žiaci sa vzdelávali v 6 skupinách odborov (23, 24 *Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba I, II*; 25 *Informačné a komunikačné technológie*; 26 *Elektrotechnika*; 31 *Textil a odevníctvo*; 36 *Stavebníctvo, geodézia a kartografia*; 37 *Doprava, pošty a telekomunikácie*).

Celková úroveň učenia sa žiakov v skupinovej forme praktickej prípravy v technických odboroch bola preukázaná na priemernej úrovni. Najvýraznejší rozdiel medzi žiakmi ŠO a UO sa prejavil v rozvíjaní **sociálnych kompetencií**, v ktorých žiaci v UO preukázali **veľmi dobrú** a žiaci ŠO **málo vyhovujúcu** úroveň (**Graf 13**).

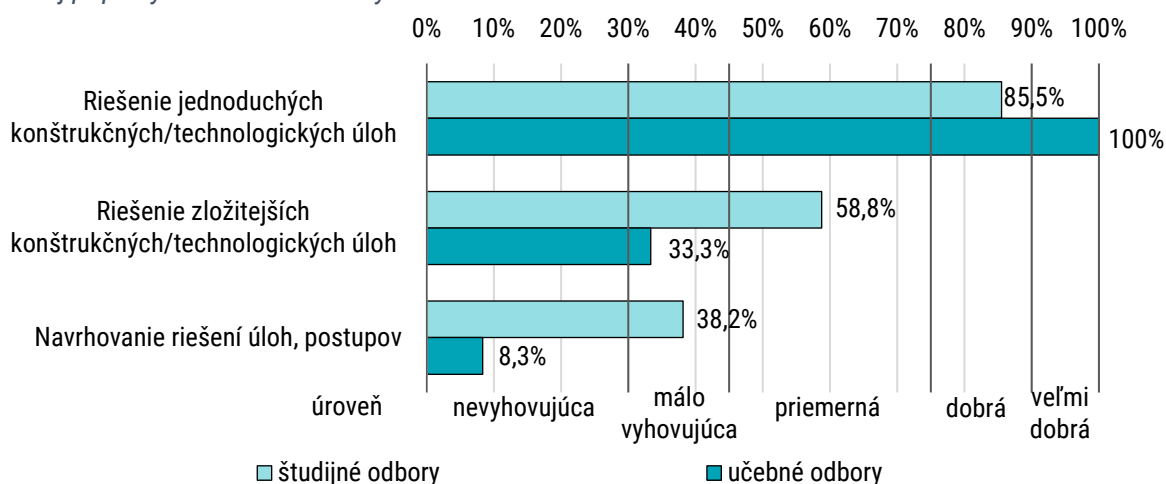
Graf 13 Úroveň sledovaných kľúčových kompetencií žiakov technických odborov kontrolovaných predmetoch praktickej prípravy v študijných a učebných odboroch – skupinová forma

Pracovné návyky a zručnosti prezentovali žiaci obidvoch skupín v technických odboroch na dobrej úrovni (Graf 13). Na sledovaných VH si žiaci praktické návyky a zručnosti rozvíjali pri rôznych činnostiach v sledovaných odboroch (napr. konfigurovanie routerov a switchov, meranie na nízkofrekvenčnom zosilňovači, zapájanie obvodov, príprava strihov na papier podľa parametrov v technickom nákrese). Zvládnuté pracovné techniky a adekvátne manuálne zručnosti predviedli pri spracovaní technických výkresov/schém, vedeli interpretovať a vytvárať jednoduchšiu i zložitejšiu technickú dokumentáciu (napr. tvorba 3D modelu v programe AutoCAD). V ŠO pri riešení zadaní na viac ako dvoch tretinách VH (68,4 %) využívali informačné technológie a pracovali s odborným softvérom (napr. CISCO Paket Tracer; OMEGA; EAGLE; CENKROS 4; KOKEŠ; SolidWorks), naopak v UO žiaci IKT nevyužívali. Na väčšine VH (86,7 %) úlohy vykonávali v bezprostrednom kontakte s učiteľom/MOV, pracovali zodpovedne, v pracovnom procese pri praktických činnostiach využívali nadobudnuté teoretické vedomosti a prejavili primeranú samostatnosť (napr. pri navrhovaní geometrie obrábania, pri výbere vhodných nástrojov a rezných podmienok pri programovaní CNC strojov pomocou SolidCAM). Na všetkých pracoviskách rešpektovali bezpečnostné a hygienické normy a dodržiavali pravidlá ochrany zdravia i životného prostredia. Rozvoj **sociálnych kompetencií** podporovala ústretová komunikácia všetkých aktérov vzdelávania, čím vytvárali príjemnú pracovnú klímu na pracoviskách. Takmer na polovici sledovaných hodín v procese edukácie žiaci kooperovali, poznali pravidlá skupinovej práce, vzájomne si pomáhali, ale nie vždy vedeli pri prezentovaní výsledkov svoju prácu aj adekvátne zdôvodniť, čo znižovalo úroveň ich sociálnych spôsobilostí. Najhoršie výsledky žiaci dosiahli v rozvoji **kompetencií k celoživotnému učeniu sa**, ktoré boli preukázané v UO na **málo vyhovujúcej** (33,3 %) a v ŠO na **nevyhovujúcej** (17,5 %) úrovni (**Graf 13**). Nedostatočný výsledok ovplyvnilo minimum možností na sebareflexiu (21,7 % VH) a zhodnotenie výkonu spolužiakov (18,3 % VH). Neuplatňovanie formatívneho hodnotenia a neposkytovanie konštruktívnej spätnej väzby učiteľmi/MOV neumožňovalo žiakom korigovať a zlepšovať svoj proces učenia sa.

V oblasti **technického tvorivého myslenia** dosiahli žiaci v UO **veľmi dobrú** a žiaci ŠO **dobrú úroveň** (**Graf 14**) v riešení **jednoduchých konštrukčných** či **technologických úloh** (napr. vytvorenie sieťového kábla, konfigurácia zariadení, krimpovanie konektorov, tvorba tabuliek v textovom editore, vyhotovenie návrhu obchodnej zmluvy, štepovanie jednoihlovým šijacím strojom). **Zložitejšie konštrukčné a technologické úlohy** (napr. postupný výpočet polygónového ťahu, výpočet parametrov rôznych typov schodiska, optimalizácia rozmiestnenia žľabov) riešili na 63,3 % hospitovaných hodín a preukázali ich celkovo na priemernej úrovni (57,5 %), pričom v UO žiaci dosiahli len málo vyhovujúcu (33,3 %) úroveň. Stratégie vyučovania, ktoré boli uplatnené na sledovaných hodinách, žiakov podnecovali k samostatnosti a zodpovednosti za výsledky svojej práce, menej však podporovali ich kreativitu a slobodnú voľbu pracovných postupov, pretože možnosť samostatne **navrhovať technologické riešenia a tvoriť originálne postupy** (napr. tvorba krátkych animovaných filmov s LEGO postavičkami, návrh lokálnej siete na telefonovanie cez internet, návrh zariadenia rodinného domu, vytvorenie originálneho loga vlastného startupu, návrh rozpočtu stavby) mali iba na 53,3 % VH, čo sa negatívne prejavilo v preukázanej **málo vyhovujúcej úrovni** u žiakov ŠO (38,2 %) a **nevyhovujúcej úrovni** žiakov v UO (8,3 %); (**Graf 14**).

Graf 14 Úroveň rozvíjania tvorivého technického myslenia pri riešení zadávaných úloh skupinovú formu praktickej prípravy – technické odbory

Hlavné zistenia z priameho pozorovania praktickej prípravy uvádzame v tabuľke (**Tabuľka 7**).

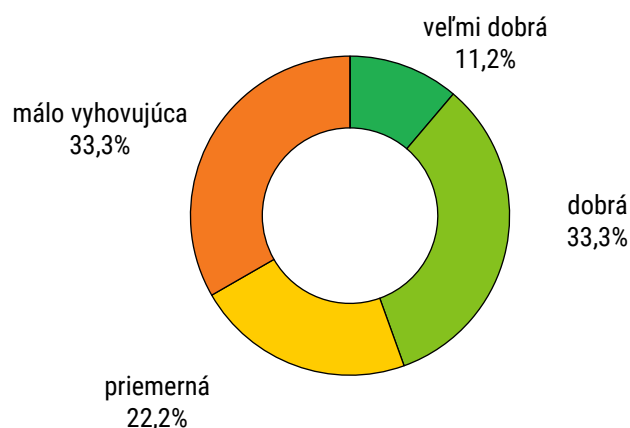
Tabuľka 7 Hlavné zistenia z priameho pozorovania vyučovacích hodín

Pozitívne zistenia	
• preukázanie osvojených praktických návykov a zručností, dodržiavanie stanovených pracovných a technologických postupov v podmienkach zodpovedajúcich odboru štúdia • rešpektovanie pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia a životného prostredia	
Oblasť vyžadujúce zlepšenie	
• vytváranie príležitostí na rozvíjanie kompetencií žiakov k celoživotnému učeniu sa podporou sebahodnotiacich a hodnotiacich procesov a uplatňovaním formatívneho hodnotenia • podnecovanie praktických činností zameraných na tvorivosť a inovatívnosť • uplatňovanie kooperatívnych foriem práce s dôrazom na prezentovanie a zdôvodňovanie výsledku činnosti	

2.2 RIADENIE ŠKOLY

V oblasti riadenia školy ŠŠI hodnotila úroveň vypracovania školských vzdelávacích programov, stav a úroveň pedagogického riadenia, vnútorného systému kontroly a hodnotenia, klímy, kultúry a služieb školy. V 1 škole¹⁴ bola dosiahnutá úroveň **veľmi dobrá**, v 3 školách **dobrá**, v 2 školách **priemerná** a v 3 školách¹⁵ **málo vyhovujúca úroveň** (Graf 15).

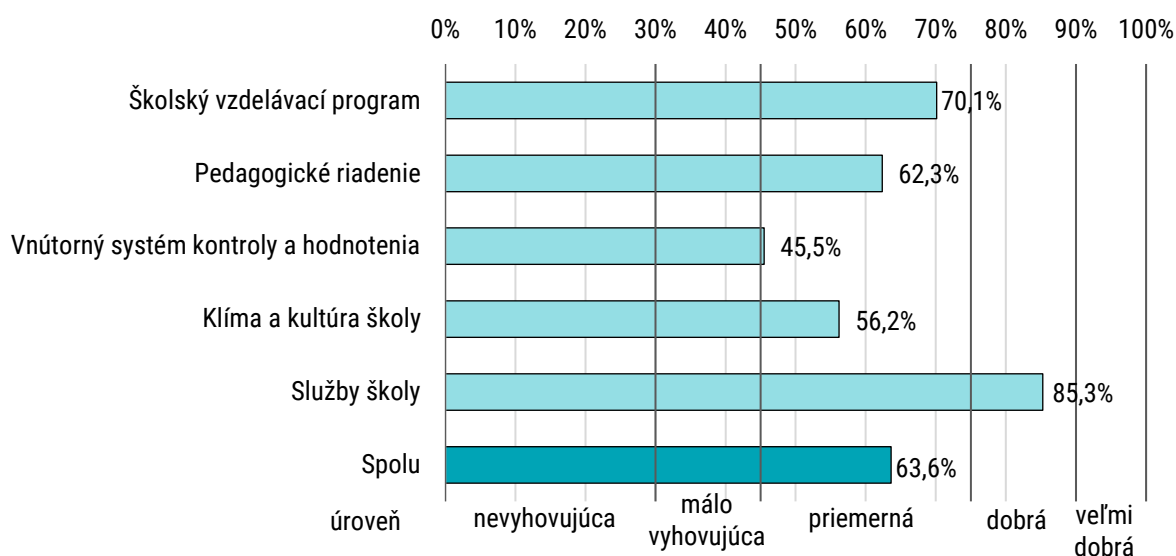
Graf 15 Riadenie školy – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach (vrátane hodnotenia ŠkVP)

Celkovo bola v oblasti riadenia škôl preukázaná priemerná úroveň (63,6 %; Graf 16).

V porovnaní s minulým školským rokom sa celková úroveň v oblasti riadenia škôl znížila o 4,1 percentuálneho bodu. Najvyššie boli ohodnotené služby školy, ktoré dosiahli dobrú úroveň (85,3 %). Priemernú úroveň vypracovania ŠkVP (70,1 %) znižovalo neakceptovanie rámcových učebných plánov (RUP) pri vypracovaní učebných plánov (UP). Úroveň pedagogického riadenia (62,3 %) obmedzovalo nepreukázanie poznatkov zo vzdelávania zamestnancov školy vo vyššej kvalite výchovno-vzdelávacieho procesu. Negatívnym zistením v oblasti klímy je preukázaná uzavretá klíma v 2 školách. Úroveň riadenia škôl negatívne ovplyvnil najmä vnútorný systém kontroly a hodnotenia nekomplexnou a neefektívnou kontrolnou činnosťou vedúcich pedagogických zamestnancov (45,5 %).

Graf 16 Riadenie školy

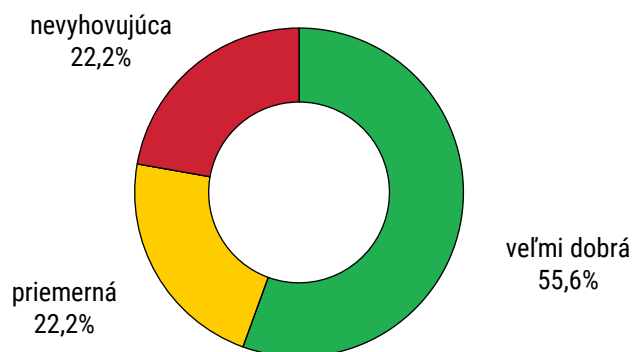
¹⁴ Obchodná akadémia Petra Zátka, Petrovičovo nábrežie 1571/18, Liptovský Mikuláš

¹⁵ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

2.2.1 Školský vzdelávací program

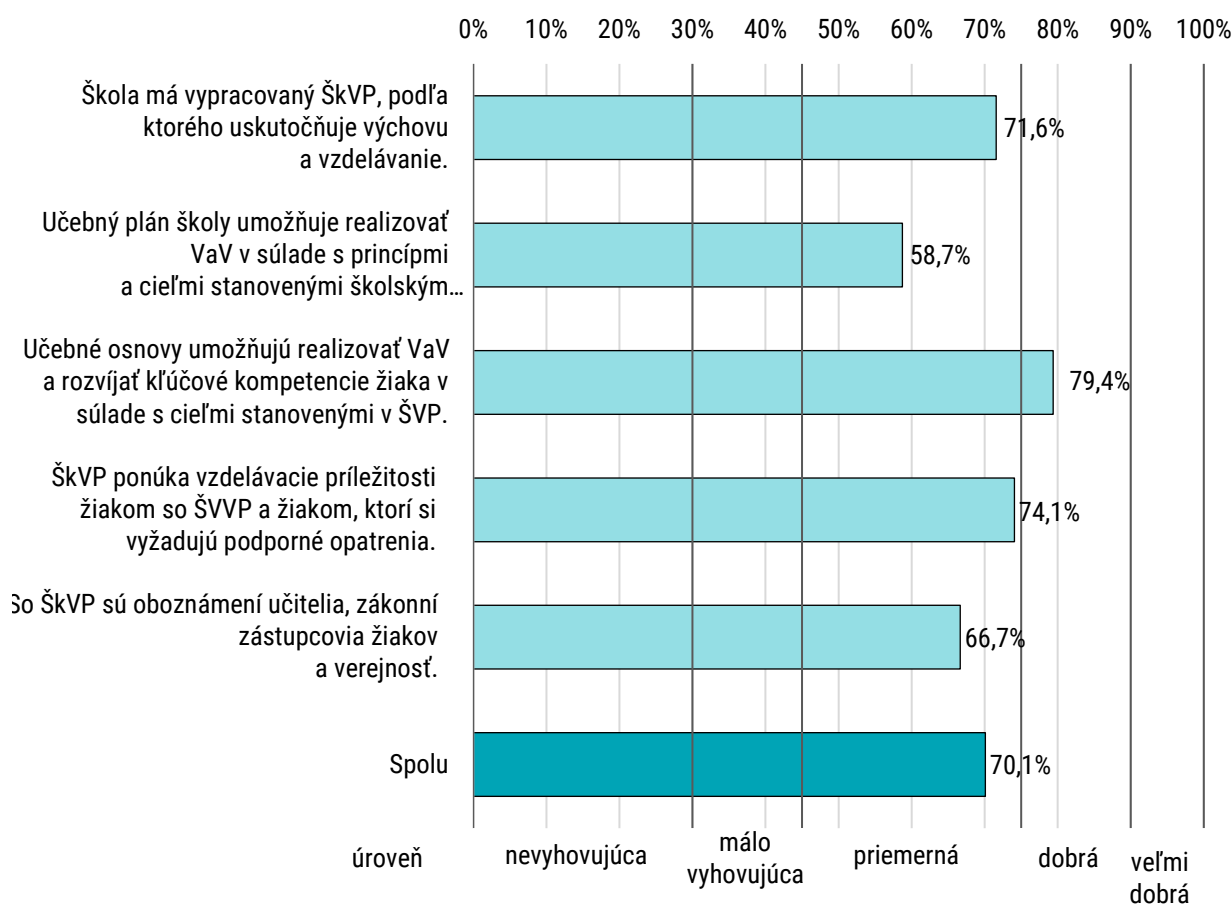
Školskí inšpektori v kontrolovaných SOŠ posudzovali vyhotovenie a realizáciu školských vzdelávacích programov v 27 ŠO a 10 UO (3-roč.; 2-roč.). Úroveň vypracovania ŠkVP bola v 5 SOŠ **veľmi dobrá**, v 2 školách **priemerná** a v 2 školách **nevyhovujúca**¹⁶ (Graf 17).

Graf 17 Školský vzdelávací program – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach

Celková úroveň školských vzdelávacích programov, na základe ktorých školy realizovali výchovno-vzdelávací proces, bola **priemerná** (70,1 %) (Graf 16), a v porovnaní s minulým školským rokom nižšia až o 9 percentuálnych bodov.

Graf 18 Úroveň vypracovania školských vzdelávacích programov

¹⁶ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

Viac ako v troch štvrtinách škôl (77,8 %) boli vypracované **školské vzdelávacie programy** v súlade s ustanoveniami školského zákona, ich obsah garantoval realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu podľa príslušných štátnych vzdelávacích programov (ŠVP) a boli zadefinované pre jednotlivé odbory štúdia. Školy, ktoré vzdelávali aj žiakov v systéme duálneho vzdelávania, vypracovali ŠKVP v spolupráci so zamestnávateľmi. Vytýčené **ciele výchovy a vzdelávania (VaV) v ŠKVP** zdôrazňovali komplexný rozvoj žiakov vo vedomostnej, emocionálnej i hodnotovej oblasti. Zohľadňovali rozdielne stupne vzdelávania i odbory štúdia a orientovali sa najmä na prípravu žiakov na povolanie. Z výsledkov hospitácií vyplynulo, že niektoré stanovené ciele v 1 SOŠ¹⁷ mali formálny charakter, v druhej SOŠ¹⁸ sa koncepčné zámery a stratégie školy reálne nenaplnili. Vo všetkých sledovaných školách, s výnimkou 2 SOŠ¹⁹, bol súčasťou ŠKVP **profil absolventa** so zadefinovanou charakteristikou absolventa pre príslušný odbor štúdia a s uvedením jeho kľúčových a odborných kompetencií pre výkon činností.

V 4 z 9 SOŠ sa VaV neuskutočňovali v súlade s príslušnými ŠVP najmä kvôli nedostatkom v UP.

Vypracovanie **učebných plánov** v sledovaných školách bolo na priemernej úrovni (58,7 %); (**Graf 18**). Viac ako v polovici kontrolovaných subjektov (55,6 %) boli vypracované **UP** všetkých odborov v súlade s rámcovými učebnými plánmi ŠVP pre úplné stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie. V UP boli dodržané minimálne počty týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých vzdelávacích oblastiach (VO) všeobecného aj odborného vzdelávania a obsahovali vlastné poznámky, ktoré špecifikovali organizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu. V dvoch školách²⁰ sa vyskytli viaceré nedostatky súvisiace s UP a týkali sa nedodržania minimálneho počtu týždenných vyučovacích hodín; nezariadenia predmetov do VO; nerozpracovania vlastných poznámok k UP. Kontrolovaná škola²¹ nezpracovaním povinnej súčasti o vzdelávaní na získanie **nižšieho stredného vzdelania** do obsahu ŠKVP obmedzila žiakom 2-ročného vzdelávacieho programu možnosť získať nižšie stredné vzdelanie. Napriek tomu v minulom aj aktuálnom školskom roku realizovala kurzy na získanie nižšieho stredného vzdelania, pričom dokumentácia o organizovaní kurzu nebola spracovaná (absentovali katalógové listy i písomný doklad o vydaní vysvedčenia a potvrdenie jeho prevzatia absolventom kurzu).

Učebné osnovy školy vyhotovili na dobrej úrovni (79,4 %), (**Graf 18**). Takmer vo všetkých SOŠ boli rozpracované v rozsahu vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa UP školy a najmenej v rozsahu obsahového štandardu, čím umožňovali rozvíjať kľúčové kompetencie žiaka v súlade s cieľmi stanovenými príslušným ŠVP. **Nedostatky** vo vypracovaní učebných osnov predmetov boli zistené v 2 školách²², buď neboli vypracované vôbec, alebo boli vypracované neúplne (neobsahovali rozpracovanie obsahových štandardov do ročníkov); rozsah učebných osnov viacerých predmetov nekorešpondoval s počtom hodín zaradených v príslušných UP; v niektorých prípadoch obsah učebných osnov predmetov nezodpovedal názvu predmetu.

Rozvíjanie čiastkových kompetencií v rámci implementácie tém **Národného štandardu finančnej gramotnosti (NŠFG)** okrem 1 školy²³ všetky ostatné sledované SOŠ zapracovali do učebných osnov všeobecnovzdelávacích i odborných predmetov. V 1 škole²⁴ sa NŠFG realizoval prostredníctvom programu „Viac ako peniaze“ od organizácie JA Slovensko. Program pokrýval všetky témy a čiastkové kompetencie NŠFG, žiaci pracovali s online učebnicou zahŕňajúcou oblasti od príjmov a výdavkov až po riadenie financií, sporenie a investovanie, fungovanie bánk a riziká. V súvislosti s praktickým osvojovaním finančnej gramotnosti školy zapájali žiakov aj do neformálneho vzdelávania, súťaží, projektov a rôznych aktivít i v spolupráci s externými subjektmi.

¹⁷ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

¹⁸ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

¹⁹ Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

²⁰ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

²¹ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

²² Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

²³ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

²⁴ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

Všetky kontrolované SOŠ, okrem 1 školy²⁵, mali v poznámkach k UP zapracovanú obsahovú náplň, rozsah a časový harmonogram **kurzu na ochranu života a zdravia**, účelových cvičení a kurzu pohybových aktivít v prírode. Väčšina škôl v súlade s výchovno-vzdelávacími cieľmi kreovala svoje UP prostredníctvom **disponibilných hodín** na posilnenie vyučovania predmetov všeobecného vzdelávania i teoretických odborných predmetov a predmetov praktickej prípravy, čím realizovali svoje ciele zamerané na profesijnú prípravu žiakov pre prax a celoživotné vzdelávanie.

Vzdelávacie príležitosti pre **žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami** mali rozpracované takmer všetky školy (8 škôl z 9), pričom zohľadňovali princípy inkluzívneho vzdelávania a vytvárali podmienky na uplatňovanie podporných opatrení. Špecifiká vzdelávania žiakov so ŠVVP boli zadefinované v individuálnych vzdelávacích programoch (IVP), v ktorých boli zakomponované aj odporúčania z diagnostických vyšetrení realizovaných zariadeniami poradenstva a prevencie. S obsahom IVP boli preukázateľne oboznámení zákonní zástupcovia žiakov. V 1 SOŠ²⁶ rozpracovanie osobitostí a podmienok vzdelávania žiakov so ŠVVP nebolo v ŠkVP aktualizované v zmysle inkluzívneho vzdelávania.

Takmer polovica SOŠ (44,4 %) neprerokovala ŠkVP v pedagogickej rade, v rade školy, so zriaďovateľom alebo s príslušnou stavovskou a profesijnou organizáciou. S výnimkou 1 školy mali kontrolované subjekty ŠkVP zverejnený na svojich webových sídlach alebo bol k dispozícii v elektronickej podobe učiteľom, zákonným zástupcom, žiakom a verejnosti.

Tabuľka 8 Hlavné zistenia v oblasti ŠkVP

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- neakceptovanie rámcových učebných plánov pri vypracovaní učebných plánov v 44,4 % škôl

2.2.2 Pedagogické riadenie

Všetky kontrolované subjekty okrem 1 školy²⁷ mali vypracovaný **plán profesijného rozvoja**, ktorý vychádzal z cieľov ŠkVP a zohľadňoval požiadavky vyplývajúce z profesijných štandardov stanovených pre jednotlivé kategórie a podkategórie pedagogických zamestnancov (PZ) a vzdelávacie potreby jednotlivcov. Riaditelia škôl v rozhovoroch uviedli, že podporovali odborný rast PZ i odborných zamestnancov (OZ) a umožnili im zúčastňovať sa vzdelávaní zameraných na rozširovanie odborných vedomostí i pedagogických zručností potrebných na výkon učiteľskej praxe a odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú a prispôbenie sa potrebám trhu práce.

V priebehu posledných 2 rokov najviac PZ (86) absolvovalo **vzdelávanie zamerané** na digitálne spracovanie didaktických materiálov a ich využitie v edukačnom procese; obsahom vzdelávania 75 PZ bola inovácia foriem a metód vo vzdelávaní. Vzdelávania, ktoré podnecuje školy na využívanie autoevalvačných procesov v rozvíjaní kvality školy, sa zúčastnilo 73 PZ. 68 PZ si rozširovalo vedomosti a zdokonaľovalo zručnosti vo vzdelávaní žiakov so ŠVVP a podpore menej úspešných žiakov. V minimálnej miere sa PZ a OZ vzdelávali v oblasti zacielennej na rozpoznávanie, prevenciu a riešenie sociálno-patologických javov a na rozvíjanie kritického myslenia. Nízka účasť pedagogických zamestnancov na vzdelávaní zameraných na demokratické občianstvo a ľudské práva mohla byť jedným z faktorov, ktoré sa premietli do nižšej úrovne rozvíjania občianskych kompetencií žiakov. Vzdelávania na začleňovanie bádateľského vyučovania do edukačného procesu sa nezúčastnil žiadny PZ. Napriek tomu, že učitelia absolvovali rôzne vzdelávacie aktivity, aplikácia nadobudnutých poznatkov sa na sledovaných hodinách výrazne neprejavila a neovplyvnila pozitívne kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu. Na hospitáciách vyučujúci uplatňovali vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní vyučovacie metódy efektívne iba na 55,1 % VH a v predmetoch praktickej prípravy na 66,3 % VH, zručnosť formatívneho hodnotenia žiakov preukázali iba na jednej pätine (20,3 %) VH.

²⁵ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

²⁶ Stredná športová škola, Kožušnícka 2, Trenčín

²⁷ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

Tabuľka 9 Prehľad o obsahovom zameraní absolvovaných vzdelávaní PZ a OZ za ostatné dva roky

Zameranie vzdelávania	Počet PZ	Počet OZ
inovácie foriem a metód vo vzdelávaní	75	2
rozvíjanie funkčných gramotností a kritického myslenia	35	1
digitálne spracovanie didaktických materiálov a ich využitie	86	0
transverzálne zručnosti	40	1
sociálnopatologické javy (šikanovanie, extrémizmus...)	3	2
inklúzia	45	3
využívanie autoevalvačných procesov na rozvíjanie kvality školy	73	1
vzdelávanie žiakov so ŠVVP, podpora menej úspešných žiakov	68	4
výchova k demokratickému občianstvu a k ľudským právam	1	0
iné	94	2
Spolu absolvovaných vzdelávaní	520	16

Plán vlastného manažérskeho a pedagogického rozvoja vedúcich PZ bol vypracovaný v 5 z 9 kontrolovaných subjektov. Vedúci zamestnanci si zvyšovali odborné a manažérske kompetencie na vzdelávaniach, ktoré zahŕňali legislatívu, manažment ľudských zdrojov, mentoring, strategické riadenie, leadership, komunikáciu, ale aj digitalizáciu a využitie AI.

Vo všetkých kontrolovaných SOŠ boli zriadené **predmetové komisie (PK)**, ktoré svoju činnosť zameriavali najmä na vypracovanie dokumentov súvisiacich s obsahom vzdelávania (učebné osnovy, maturitné témy a zadania), určovali jednotné kritériá hodnotenia a klasifikácie žiakov, podieľali sa na tvorbe a inovovaní ŠKVP, organizovali exkurzie, kurzy a súťaže. Vo väčšine škôl venovali pozornosť analýze výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov, ku ktorým prijímali opatrenia na zlepšenie, ale ich splnenie a efektivitu pravidelne nevyhodnocovali. Až v dvoch tretinách škôl sa PK interným vzdelávaním pedagogických zamestnancov nezaoberali, neorganizovali otvorené hodiny ani vzájomné hospitácie, čím nepodporili zdieľanie skúseností a zvyšovanie kvality edukačného procesu.

Výkon štátnej správy v prvom stupni a rozhodovanie sa v 7 z 9 kontrolovaných SOŠ realizovali v súlade s platnými právnymi predpismi. Zistené nedostatky v 1 škole²⁸ súviseli s nepredložením rozhodnutí o nariadení komisionálnej skúšky žiakom s individuálnym učebným plánom (IUP) a žiakom končiacim kurz na získanie nižšieho stredného vzdelania ani rozhodnutí o prijatí žiakov do učebných odborov na získanie stredného odborného vzdelania po ukončení štúdia UO nižšieho stredného odborného vzdelania. Riaditeľ v ďalšej škole²⁹ povolil prestup 2 žiakom 1. ročníka, i keď nešlo o výnimočné prípady, a obidva prestupy sa realizovali bez vykonania rozdielovej skúšky. Ďalším pochybením bolo, že žiakovi, ktorému nebolo povolené vzdelávať sa podľa IUP, RŠ nevydal príslušné rozhodnutie, ale iba oznámenie o nepovolení vzdelávania podľa IUP.

Prijímacie konanie v tretine škôl (33,3 %) nebolo zabezpečené v súlade s právnym predpisom.

V 2 subjektoch³⁰ kritériá prijatia obsahovali diskriminačné podmienky (obmedzenie prijatia pre uchádzačov so zníženou známkou zo správania a pre uchádzačov, ktorí sú hodnotení známkou nedostatočný z ktoréhokoľvek predmetu; tiež neuprednostnenie žiakov so ŠVVP pri stanovení výsledného poradia uchádzačov). V ďalšej škole³¹ sa pochybenia týkali nepredloženia vyjadrenia rady školy a súhlasu zriaďovateľa k prijímaciemu konaniu; nezriadenia prijímacej komisie; prijatia žiakov bez vykonania prijímacích skúšok napriek tomu, že v kritériách na prijatie bolo stanovené, že prijímacie konanie sa bude

²⁸ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

²⁹ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

³⁰ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany; Stredná priemyselná škola stavebná a geodetická, Lermontovova 1, Košice

³¹ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

konať formou testu zo slovenského jazyka a literatúry a matematiky a ústnym pohovorom; absencie vysvedčení zo základnej školy alebo úradne osvedčených kópií u uchádzačov, ktorí už neboli žiakmi základnej školy; nepriloženie správy z poradenského zariadenia k prihláške uchádzača so zdravotným znevýhodnením (mentálne postihnutie variant A). V ostatných školách bola organizácia prijímacieho konania realizovaná v súlade s platnou legislatívou.

Súbor dokumentov kontrolovaných škôl tvorila **pedagogická dokumentácia** súvisiaca s edukáciou, ktorú dopĺňala **ďalšia dokumentácia** týkajúca sa organizácie a riadenia školy. Vo väčšine škôl bola zaznamenaná v elektronickej i listinnej forme podľa vzorov schválených Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (MŠVVaM SR). Viaceré nedostatky vo vedení pedagogickej dokumentácie boli identifikované v 5 SOŠ³² a týkali sa triednych kníh (zapisovanie údajov v rozpore so skutočnosťou; nedôsledná evidencia chýbajúcich žiakov), komisionálnych skúšok (absencia zadání úloh a kritérií hodnotenia v protokoloch o komisionálnej skúške; absencia protokolov a príloh ku komisionálnej skúške), katalógových listov (chýbajúce záznamy o výsledkoch komisionálnej skúšky; absencia záznamov o rozhodnutiach RŠ; uvedenie nesprávnej známky po vykonaní komisionálnej skúšky). V 3 stredných školách³³ nebola v zmysle právnej normy vypracovaná dokumentácia žiakov vzdelávaných podľa IUP. V 1 škole³⁴ sa vyskytli nedostatky v evidencii sťažností (napriek tomu, že škole bola doručená sťažnosť zákonného zástupcu žiaka, sťažnosť nebola zaevidovaná a RŠ k nej zaujal stanovisko bez prešetrenia a vypracovania zápisnice) a v zmluve o poskytovaní praktického vyučovania (absencia informácií o spôsobe účasti inštruktora na hodnotení a klasifikácii). Ďalšia škola³⁵ nevedla osobné spisy externých trénerov, a preto nebolo možné verifikovať ich vzdelanie.

Účinnosť vytvoreného systému pedagogického riadenia škôl znižovali nedostatky vo vedení pedagogickej a ďalšej dokumentácie, v prijímacom konaní a vo výkone štátnej správy v prvom stupni a rozhodovaní. Riaditelia škôl síce podporovali vzdelávanie a profesijný rozvoj pedagogických i odborných zamestnancov, ale výsledky vzdelávania sa vo vyučovacom procese preukázali iba v minimálnej miere.

Pedagogické riadenie bolo na priemernej úrovni (62,3 %; Graf 16).

Tabuľka 10 Hlavné zistenia v oblasti pedagogického riadenia

Oblasti vyžadujúce zlepšenie
• monitorovanie a vyhodnocovanie účinku získaných profesijných kompetencií učiteľov na kvalitu vzdelávania • implementácia nadobudnutých poznatkov zo vzdelávaní do edukačného procesu • výkon štátnej správy v prvom stupni a rozhodovanie • zabezpečenie prijímacieho konania v súlade s právnym predpisom • vedenie pedagogickej a ďalšej dokumentácie školy

2.2.3 Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia

S výnimkou 2 SOŠ³⁶ všetky školy predložili aktuálny **plán kontrolnej činnosti** zacielený na všetky oblasti výchovno-vzdelávacej činnosti. Školy pri hodnotení a klasifikácii žiakov dodržiavali **vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov** vypracovaný v súlade s platným metodickým pokynom na hodnotenie a klasifikáciu žiakov strednej školy. Pravidlá ich hodnotenia boli zároveň súčasťou všeobecnej charakteristiky jednotlivých ŠkVP a podrobne boli špecifikované v učebných osnovách jednotlivých

³² Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany; Stredná priemyselná škola stavebná a geodetická, Lermontovova 1, Košice; Stredná odborná škola informačných technológií, Hlinícka 1, Bratislava

³³ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice; Stredná priemyselná škola stavebná a geodetická, Lermontovova 1, Košice

³⁴ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

³⁵ Stredná športová škola, Kožušnícka 2, Trenčín

³⁶ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

predmetov. Podmienky hodnotenia a klasifikácie žiakov vzdelávaných v SDV boli súčasťou učebných zmlúv. S kritériami hodnotenia boli žiaci oboznámení, o zhoršení prospechu, správania alebo dochádzky žiakov boli preukázateľným spôsobom informovaní ich zákonní zástupcovia. Nedostatky v hodnotení žiakov sa týkali neakceptovania odporúčaní poradenského zariadenia pri hodnotení žiakov so ŠVVP³⁷ a nestanovenia jednotných podmienok na zabezpečenie objektívnej výslednej klasifikácie vo viacerých predmetoch³⁸.

Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia PZ bol v 7 z 9 škôl zadefinovaný premyslene a transparentne vrátane kritérií hodnotenia, 44,4 % vedúcich PZ ho realizovalo pravidelne v súlade s platnými právnymi predpismi. V 1 škole³⁹ malo hodnotenie PZ formálny charakter, absentovali v ňom prvky komplexnosti a objektivity. V ďalšej SOŠ⁴⁰ síce kritériá hodnotenia boli vypracované, avšak dokumentácia ročného hodnotenia jednotlivých PZ nebola preukázaná. Vo väčšine subjektov vedúci PZ vykonávali plánovanú a priebežnú **hospitačnú činnosť**, avšak komplexnú analýzu, vyhodnotenie kontrolných zistení, prijatie konkrétnych opatrení realizovali iba v 3 SOŠ⁴¹. Následnú kontrolu ich akceptácie nevykonala ani jedna škola. V dvoch tretinách sledovaných subjektov vedúci PZ výsledky hospitačnej činnosti komplexne neanalyzovali, závery z nich nezovšeobecňovali a neprijímali opatrenia na skvalitnenie procesu edukácie.

V rozhovoroch väčšina RŠ označila **autoevalváciu** ako užitočný nástroj na budovanie kvalitnej školy. Komplexné sebahodnotenie výchovno-vzdelávacieho procesu s vymedzením oblastí hodnotenia, ukazovateľov kvality, nástrojov merania a následného nastavenia opatrení na zlepšenie realizovali 3 školy. Z nich 1 škola⁴² je aktívne zapojená do projektu Zavedenie manažérstva kvality v odbornom vzdelávaní a príprave pod gesciou Štátneho inštitútu odborného vzdelávania, ďalšia SOŠ⁴³ mala sformulované ciele, kritériá a indikátory kvalitnej školy, časový plán sebahodnotenia a nástroje merania kvality školy na roky 2024 – 2026 v rámci národného projektu Budovanie klímy a kultúry školy – Mapa pre návrh spoločnej cesty. Systematické plánované sebahodnotenie realizovali v ďalšej škole⁴⁴ dotazníkmi pre zamestnancov, žiakov školy a zákonných zástupcov a v nadväznosti na získané výstupy identifikovali silné a slabé stránky školy, oblasti vyžadujúce zlepšenie a sformulovali návrhy opatrení na úpravu zisteného stavu a skvalitnenie edukačného procesu.

Najnižšiu úroveň pedagogického riadenia v kontrolovaných školách dosahoval vnútrotný systém kontroly a hodnotenia. I keď vedúci PZ vykonávali hospitačnú činnosť, väčšina z nich zistenia z hospitácií neanalyzovala, neprijímala adekvátne opatrenia a ani ich následne nekontrolovala, a preto bol vnútrotný systém kontroly neefektívny. Komplexnú autoevalváciu realizovala tretina SOŠ.

Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia bol na priemernej úrovni (45,5 %; Graf 16).

Tabuľka 11 Hlavné zistenia v oblasti vnútrotného systému kontroly a hodnotenia

Pozitívne zistenia
nastavenie komplexného sebahodnotenia výchovno-vzdelávacieho procesu s vymedzením oblastí hodnotenia, ukazovateľov kvality, nástrojov merania a následného nastavenia opatrení na zlepšenie (v 3 subjektoch)
Oblasti vyžadujúce zlepšenie
analyzovanie výsledkov kontrolnej činnosti, prijímanie adekvátnych opatrení zameraných na skvalitnenie VaV a ich následné overovanie

2.2.4 Klíma a kultúra školy

Klíma, bezpečnosť a vzťahy v škole

³⁷ Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice

³⁸ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

³⁹ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

⁴⁰ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

⁴¹ Stredná odborná škola techniky a služieb, Laskomerského 3, Brezno; Stredná odborná škola podnikania a služieb, Hattalova 968/33, Námestovo; Obchodná akadémia Petra Zátka, Petrovičovo nábrežie 1571/18, Liptovský Mikuláš

⁴² Stredná odborná škola podnikania a služieb, Hattalova 968/33, Námestovo

⁴³ Obchodná akadémia Petra Zátka, Petrovičovo nábrežie 1571/18, Liptovský Mikuláš

⁴⁴ Stredná priemyselná škola stavebná a geodetická, Lermontovova 1, Košice

Klíma školy je úzko prepojená s kvalitou riadenia, motiváciou učiteľov a celkovou úrovňou výchovno-vzdelávacieho procesu. Z výsledkov dotazníka⁴⁵, do ktorého sa zapojilo 263 pedagogických zamestnancov vyplynulo, že 7 škôl z 9 vykazovalo **otvorenú klímu**. Celkový *index otvorenosti* v týchto školách sa pohyboval v pásme bežných hodnôt v porovnaní s národným priemerom. Otvorená klíma sa prejavovala angažovanosťou učiteľov, súdržnými vzťahmi na pracovisku, vzájomnou dôverou a rešpektom a pozitívnymi medziľudskými vzťahmi, taktiež stabilným štýlom riadenia s nízkou mierou byrokratického a manažérskeho tlaku. V **2 SOŠ** bola **klíma uzavretá**, pričom 1 škola⁴⁶ vykazovala v 4 sledovaných dimenziách hodnoty nižšie ako je národný priemer. V ďalšej škole⁴⁷ hodnoty sledovaných dimenzií zodpovedali bežným hodnotám okrem dimenzie *direktívne správanie RŠ*, ktorej výsledok bol výrazne horší v porovnaní s bežnými hodnotami a negatívne ovplyvnil celkovú klímu.

Dotazník zameraný na **wellbeing** vyplnilo 227 PZ, z ktorých väčšina vyjadrila spokojnosť so svojou školou a ochotne by ju odporučila ako dobré pracovisko. Výhody učiteľského povolania u 84,2 % učiteľov prevažujú nad nevýhodami, práca v škole ich baví a tešia sa do nej. Takmer všetci PZ (97,4 %) dôverujú svojim **pedagogickým schopnostiam**, ktoré podľa nich preukazujú tým, že žiakov na hodinách motivujú, vedia ich zaujať, dosahujú dodržiavanie pravidiel správania v triede a poskytujú im alternatívne vysvetlenia učiva, ak niečomu nerozumejú. Z výsledkov pozorovania výchovno-vzdelávacieho procesu však vyplynulo, že na takmer polovici vyučovacích hodín (43,5 %) všetkých vyučovacích predmetov vyučujúci možnosť výberu činností žiakom vzhľadom na ich individuálne schopnosti neposkytovali. Podľa vyjadrení PZ z dotazníkov vyplynulo, že viac ako polovica (54,6 %) z nich má problémy zvládať vzniknuté záťažové situácie vyplývajúce z ich profesie. Tiež viac ako polovica PZ (53,1 %) pociťovala stres, ktorý bol spôsobený nadmernou pracovnou záťažou a zodpovednosťou za riešenie výchovných problémov a vzdelávacích výsledkov žiakov. Tretina respondentov konštatovala, že práca negatívne ovplyvňuje ich zdravie, čo naznačuje potrebu podporovať učiteľov v uplatňovaní zásad efektívnej psychohygieny, zvládania stresu a záťažových situácií.

Vzťahy s učiteľmi a spolužiakmi boli analyzované na základe výsledkov anonymného dotazníka, ktorý vyplnilo 698 žiakov 2. – 4. ročníka ŠO a UO, z nich bolo 233 dievčat a 465 chlapcov⁴⁸. Väčšina žiakov (87,1 %) v dotazníku konštatovala, že **v triede prevládali pozitívne sociálne vzťahy** a spolužiakmi boli prijatí takí, akí sú (93,3 %). Uvedený fakt potvrdilo aj 83,8 % členov školského parlamentu (ŠkP)⁴⁹, ktorí uviedli, že v škole je každý žiak rešpektovaný rovnako. Hoci viac ako 80 % žiakov odpovedalo, že má v triede kamarátov a kolektív je priateľský a pomáhajúci, 16,5 % pociťuje **sociálnu izoláciu** a **absenciu kamarátov v triedach**.

Štvrtina žiakov prežíva na vyučovacích hodinách nervozitu, úzkosť alebo stres a takmer polovica (44,3 %) sa obáva negatívneho hodnotenia, i keď sa na vyučovanie dobre pripravila. Z analýzy odpovedí tiež vyplynulo, že takmer polovicu žiakov (41,1 %) nezaujíma, čo sa v škole učia, viac ako tretina (37,1 %) to nepovažuje za dôležité pre ďalšiu prax a nemyslia si (33,8 %), že na uplatnenie v živote potrebujú dosahovať dobré výsledky v škole. Uvedené odpovede naznačujú, že významná časť žiakov **nevníma učenie ako dôležité pre svoje budúce uplatnenie**, čo negatívne ovplyvňuje úroveň kompetencií k celoživotnému učeniu sa, ktoré školskí inšpektori hodnotili na VH (*Tabuľka 4, Grafy 9, 11, 13*).

Výsledky dotazníka preukázali, že **vzájomné vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi neboli dostatočne podporujúce (Graf 19)**. Odpovede žiakov naznačujú nedostatok sociálnej blízkosti. Hoci sa 78,3 % respondentov vyjadrilo, že ich učitelia sú tolerantní a chápu, pomerne veľká skupina žiakov (21,7 %) má skúsenosť, ktorá je v priamom rozpore s deklarovanou toleranciou. **Každý šiesty žiak** potvrdil, že sa k nim niektorí učitelia správajú nepekne, kričia po nich alebo ich ponižujú, pričom **6,2 % to vníma ako jednoznačný fakt** (odpoveď „rozhodne áno“). Toto zistenie priamo súvisí s budovaním dôvery – dve tretiny žiakov nemajú pocit, že by

⁴⁵ Dotazník obsahuje 34 položiek nerovnomerne rozdelených do 5 dimenzií: *ústretové správanie riaditeľa – ÚSTR (supportive principal behavior)*, *direktívne správanie riaditeľa – DIR (directive principal behavior)*, *angažované správanie učiteľov – ANG (engaged teacher behavior)*, *frustrovanosť učiteľov – FRUS (frustrated teacher behavior)*, *sociálna blízkosť učiteľov – SOC (intimate teacher behavior)*

⁴⁶ Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice

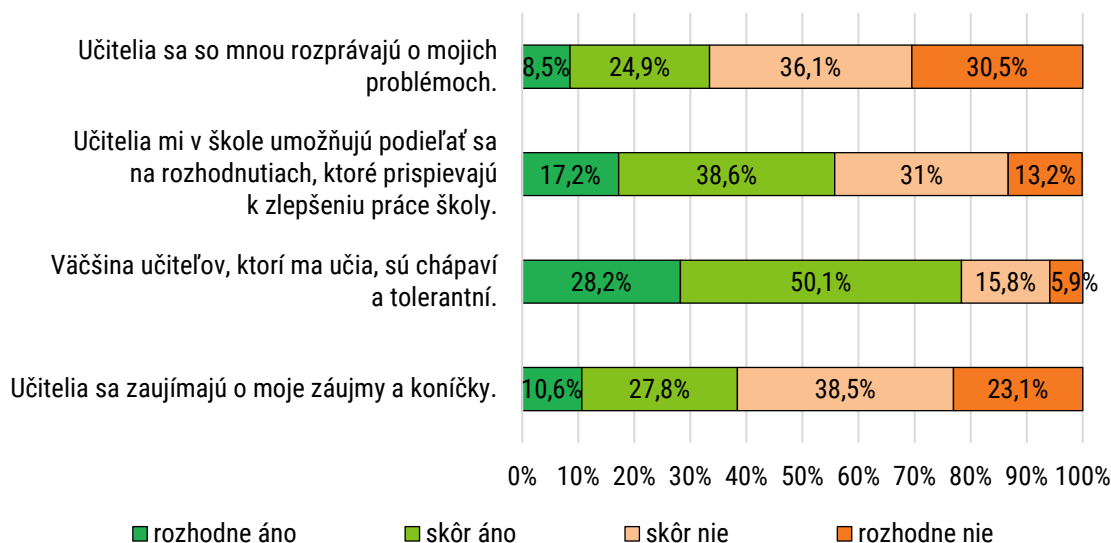
⁴⁷ Stredná odborná škola techniky a služieb, Laskomerského 3, Brezno

⁴⁸ Medzi odpoveďami žiakov a žiakov ŠO a UO nie sú celkovo významné rozdiely, preto ich uvádzame spolu.

⁴⁹ Dotazník vyplnilo 74 členov ŠkP

sa s nimi učitelia rozprávali o ich problémoch a zaujímali sa o ich záujmy alebo im umožnili participovať na rozhodnutiach, ktoré prispievajú k zlepšeniu práce školy (44,2 %) (**Graf 19**).

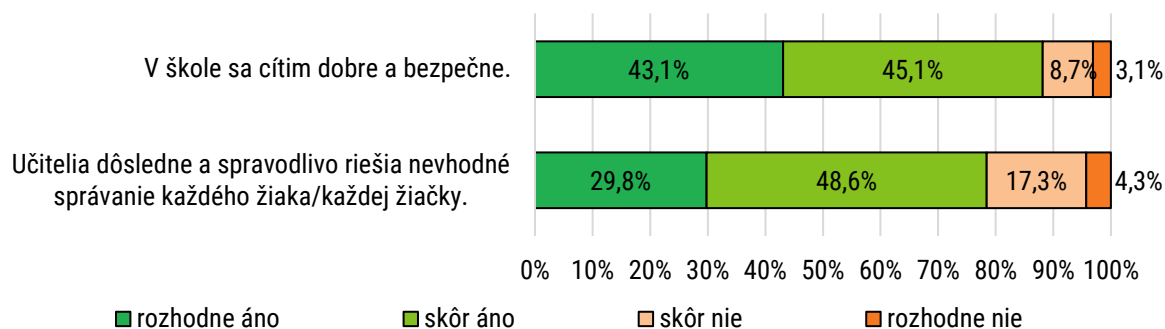
Graf 19 Vzťahy žiaci - učitelia

V dotazníku sa 61 % žiakov vyjadrilo, že učitelia podporovali rozvoj **efektívnych stratégií učenia**, čo však nekorešpondovalo s výsledkami priameho pozorovania vyučovacieho procesu všeobecného i odborného vzdelávania. Žiaci konštatovali, že učitelia ich výkony hodnotili tak, aby sa mohli zlepšiť (79,4 %) a poskytovali im možnosť hodnotiť svoju prácu (71,4 %). Tieto tvrdenia sa nepreukázali v procese edukácie, keďže učitelia formatívne hodnotili iba na jednej pätine sledovaných hodín (20,3 %) a možnosť zhodnotiť svoje výkony žiaci nedostali až na dvoch tretinách VH. I keď 73,2 % žiakov v odpovediach deklarovalo, že učitelia k nim pristupujú podľa individuálnych schopností, personalizácia vyučovacieho procesu sa nepreukázala na 43,5 % VH. Negatívnym zistením je, že takmer 41,9 % opýtaných vyučovanie nebaví, čo koreluje s výsledkami hospitácií, ktoré potvrdili absenciu činnostného vyučovania a nevyužívanie metód a foriem práce na podnecovanie rozvoja vyšších myšlienkových procesov žiakov. Značné rezervy sa preukázali pri rozvoji kompetencie plánovania vlastného procesu učenia sa, podľa viac ako tretiny respondentov (39,0 %) ich učitelia neučia plánovať a organizovať si učenie tak, aby boli úspešní.

Dotazník zameraný na **bezpečnosť školského prostredia** vyplnilo 701 žiakov 2. – 4. ročníka ŠO a UO, z nich bolo 240 dievčat a 461 chlapcov⁵⁰. V škole sa necítilo dobre a bezpečne 11,8 % žiakov, čo ovplyvňovalo negatívne aj ich vzťah ku škole, pretože až 22,0 % respondentov nerado navštevuje svoju školu. Jednou z príčin môže byť aj nedôsledné a nespravodlivé riešenie nevhodného správania žiakov učiteľmi, čo v dotazníku označila pätina žiakov (21,6 %) (**Graf 20**).

Graf 20 Bezpečnosť školského prostredia

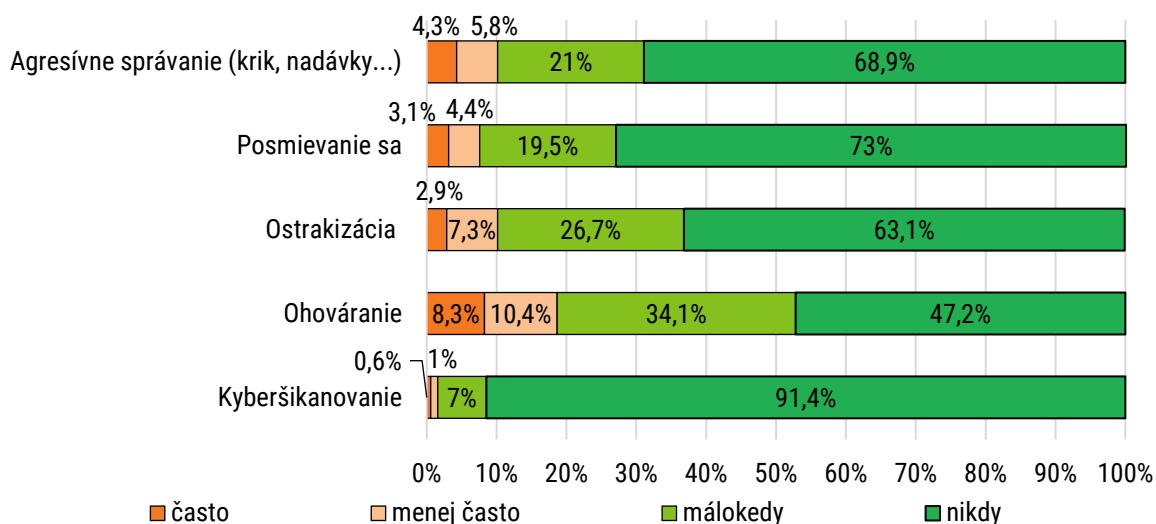

Výskyt šikanovania preukázateľne vplýva na subjektívny pocit bezpečnosti školského prostredia, i keď 81,3 % žiakov uviedlo, že nezažili šikanovanie, **so šikanovaním sa stretlo 18,7 % žiakov**. Ak žiaci zažili

⁵⁰ Medzi odpoveďami žiačok a žiakov nie sú celkovo významné rozdiely, preto ich uvádzame spolu.

šikanovanie, až 11,0 % z nich o tom s nikým nekomunikovalo. Najviac sa s uvedeným problémom zdôverovali rodičom (7,9 %) a kamarátovi (6,6 %). Menšiu dôveru prejavili žiaci triednemu učiteľovi (3,7 %), školskému psychológovi (2,1 %) a výchovnému poradcovi (1,3 %). Najfrekvencovanejším prejavom šikanovania bolo podľa vyjadrení žiakov ohováranie, ktoré označilo 18,7 % respondentov. Ostrakizáciu – vylučovanie z kolektívu a verbálne agresívne správanie žiaci vo svojich odpovediach potvrdili v rovnakej miere (10,2 %; 10,1 %). Posmievanie priznalo 7,5 % žiakov. Kyberšikanovanie formou ohovárania, zastrašovania, zverejňovania hanlivých videí a fotografií zažilo 1,6 % respondentov (**Graf 21**). Svedkom šikanovania⁵¹ bolo 31,2 % žiakov a väčšina z nich by šikanovanému spolužiakovi pomohla, čo svedčí o ich prosociálnom správaní. Malé percento nenabralo na pomoc odvahu alebo pociťovalo hanbu. Žiaci boli svedkami šikanovania najmä v triedach počas prestávok (39,6 %) a počas vyučovania (25,5 %), na chodbách počas prestávok (23,5 %) a v priestoroch školy pred a po vyučovaní (14,8 %). Problémami so šikanovaním sa podľa 50,0 % členov zaoberali i v ŠkP. Z rozhovorov s výchovnými poradcami vyplynulo, že najčastejšie riešili kyberšikanovanie, zosmiešňovanie a agresívne správanie žiakov.

Graf 21 Najčastejšie prejavy šikanovania v kontrolovaných subjektoch

V sledovaných subjektoch sa prejavili značné rezervy v systematickom **budovaní partnerských vzťahov** so zákonnými zástupcami žiakov, iba 2 školy z 9 proaktívne informovali rodičov o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiakov, o ich neúspechoch i napredovaní v štúdiu nielen prostredníctvom elektronickej žiackej knižky, ale aj iniciovaním individuálnych osobných stretnutí s triednymi učiteľmi, vyučujúcimi, výchovnými poradcami a vedúcimi PZ. Vo viac ako troch štvrtinách škôl (77,8 %) sa posilňovanie vzájomnej dôvery a cieľavedomá spolupráca s rodičmi nepotvrdili.

V rámci vytvárania podnetného a podporujúceho prostredia pre žiakov školy **nadväzovali aktívnu spoluprácu** s inými školami, univerzitami, charitatívnymi organizáciami, rôznymi podnikateľskými subjektmi a verejnosťou. Žiaci sa zúčastňovali školských i mimoškolských aktivít, participovali v národných i medzinárodných projektoch (*Erasmus+*; *CISCO*; *Junior Achievement Slovensko*; *IT Akadémia*; *Podaj mi ruku*), zapájali sa do charitatívnych a dobrovoľníckych akcií (*Valentínska kvapka krvi*; *zbierka potravín a hygienických potrieb pre ľudí v núdzi*, *Biela pastelka*, *Deň narcisov*). Množstvo záujmových krúžkov poskytovalo žiakom možnosť rozširovať a prehĺbovať si svoje znalosti v oblasti cudzích jazykov, matematických a digitálnych zručností, športu, umeleckej a tvorivej činnosti a zdokonaľovať si nadobudnuté odborné vedomosti a praktické spôsobilosti, ktoré mnohí úspešne prezentovali vo vedomostných a športových súťažiach i predmetových olympiádach na regionálnej⁵², národnej⁵³ i medzinárodnej⁵⁴ úrovni,

⁵¹ Pri vyhodnocovaní troch položiek dotazníka sa pracovalo s datasetom, z ktorého boli vylúčené protichodné odpovede 37 žiakov. Vyčistený súbor údajov tak obsahoval odpovede 664 respondentov, na základe ktorých boli následne prepočítané percentuálne podiely jednotlivých odpovedí v analyzovaných položkách.

⁵² olympiáda kritického myslenia; olympiáda zo slovenského jazyka a literatúry; ekonomická olympiáda

⁵³ Matematický náboj; olympiáda o EÚ; Veľtrh podnikateľských talentov; Innovation Camp JA Slovensko

⁵⁴ 3. miesto na ME v sánkovaní do 23 rokov; Kúzlo krásy – Sušice; Kadernická súťaž Zywiec; MATRIX START Brno

v ktorých získali viaceré ocenenia. O svojich aktivitách, úspechoch žiakov a **aktuálnom dianí** školy informovali žiakov, zákonných zástupcov a verejnosť na svojich webových sídlach, prostredníctvom sociálnych sietí, printových i audiovizuálnych médií, organizovaním Dní otvorených dverí, v 1 SOŠ⁵⁵ žiaci vydávali i školský časopis.

PZ vo väčšine škôl vnímali klímu ako priaznivú a otvorenú, ale časť žiakov nepociťovala vo vzťahu k svojim pedagógom atmosféru vzájomného rešpektu, dôvery a psychického bezpečia. Bezpečnosť žiakov narúšal výskyt šikanovania, ktorý potvrdila takmer pätina žiakov. Zároveň je potrebné zintenzívniť a upevňovať partnerské vzťahy so zákonnými zástupcami žiakov, ktoré pomáhajú vytvárať bezpečné a podporné školské prostredie, vzájomný rešpekt, dôveru a prevenciu rizikového správania.

Podporné opatrenia pre menej úspešných žiakov⁵⁶

Na konci 2. polroka školského roka 2024/2025 sa v kontrolovaných školách vzdelávalo 2 493 žiakov, z nich 2 218 žiakov evidovali v ŠO a 275 v UO.

Z celkového počtu žiakov bolo **130 neprospievajúcich**, ktorí boli hodnotení stupňom nedostatočný z 1 alebo 2 predmetov (62 žiakov) a z 3 a viac predmetov (68 žiakov). Ročník opakovalo 33 žiakov, z nich 21 v UO. (**Tabuľka 12, 13**).

Tabuľka 12 Údaje o počte žiakov v ŠO v sledovaných školách v školskom roku 2024/2025

ÚDAJE ZA ŠKOLSKÝ ROK 2024/2025	1. ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Celkový počet žiakov	595	567	521	535	2 218
Celkový počet žiakov hodnotených stupňom prospechu nedostatočný	16	19	12	24	71
z nich počet žiakov neprospievajúcich z 1 alebo 2 predmetov	10	16	11	17	54
z nich počet žiakov neprospievajúcich z 3 a viac predmetov	6	3	1	7	17
Celkový počet žiakov opakujúcich ročník	3	3	2	4	12

Tabuľka 13 Údaje o počte žiakov v UO v sledovaných školách v školskom roku 2024/2025

ÚDAJE ZA ŠKOLSKÝ ROK 2024/2025	2-ročné UO		3-ročné UO			Spolu
	1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	
Celkový počet žiakov	40	32	81	66	56	275
Celkový počet žiakov hodnotených stupňom prospechu nedostatočný	13	9	16	11	10	59
z nich počet žiakov neprospievajúcich z 1 alebo 2 predmetov	1	3	0	0	4	8
z nich počet žiakov neprospievajúcich z 3 a viac predmetov	12	6	16	11	6	51
Celkový počet žiakov opakujúcich ročník	7	4	4	3	3	21

Riaditelia povolili vykonať **komisionálnu skúšku** (KS) 58 žiakom, ktorí neprospeli z 1 alebo 2 predmetov, z nich 36 žiakov KS vykonalo úspešne.

V školskom roku 2024/2025 štúdium ukončilo 69 žiakov, z nich 5 žiakov z dôvodu neúčasti na KS, 10 žiaci boli na KS hodnotení známku nedostatočný, 36 žiakov neprospelo z 3 a viac predmetov a nebola im povolená KS. Z dôvodu školského neúspechu dobrovoľne ukončilo štúdium 18 žiakov. V školskom roku 2024/2025 nevykonalo úspešne maturitnú skúšku 19 žiakov ŠO a záverečnú skúšku 4 žiaci 3-ročných UO.

⁵⁵ Stredná odborná škola podnikania a služieb, Hattalova 968/33, Námestovo

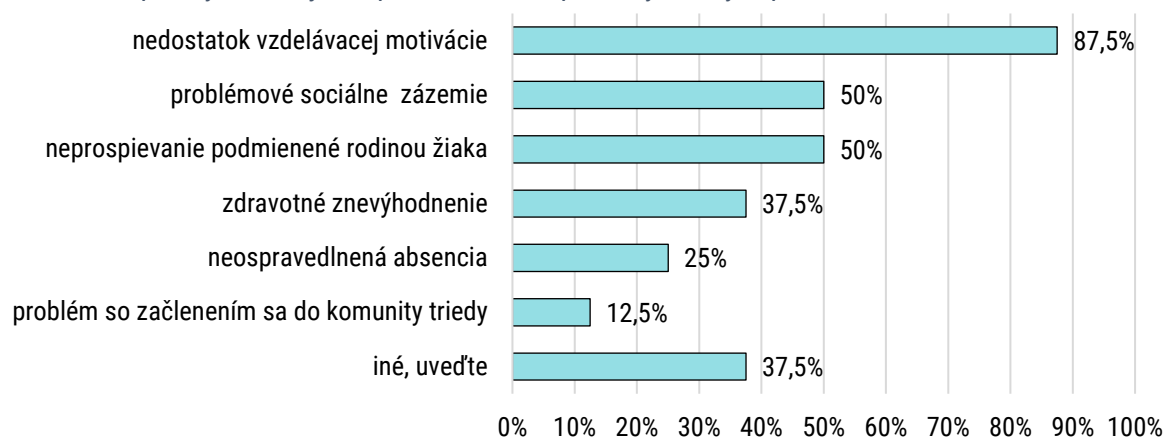
⁵⁶ Za menej úspešného žiaka (vo vzdelávaní) bol pri inšpekciách považovaný žiak, ktorého vzdelávacie výsledky nevytvárali predpoklad na úspešné zvládnutie obsahu vzdelávania, resp. nedosahoval učebné výsledky primerané svojim schopnostným a osobnostným predpokladom.

ŠŠI analyzovala a vyhodnocovala **príčiny školského neúspechu** a formy podpory na základe rozhovorov s riaditeľmi škôl, menej úspešnými žiakmi (MÚŽ), učiteľmi a výchovnými poradcami a zo zistení z dotazníkov.

Riadené rozhovory absolvovalo 48 menej úspešných žiakov ŠO i UO, z nich bolo 7 dievčat a 41 chlapcov, ktorí vykonali KS alebo opakovali ročník pre neprospech. Hlavným dôvodom **školského neúspechu** u 35,4 % MÚŽ je strata záujmu o učenie, keď niečomu nerozumejú a zaostávajú za ostatnými, čo často prehľbuje ich medzery vo vedomostiach. Až jednej štvrtine nezáleží na známkach a zlé výsledky ich netrápia. Iba jedna pätina MÚŽ si myslí, že ich neúspech vo vzdelávaní spôsobuje absencia na vyučovaní.

Svoje názory na príčiny školskej neúspešnosti žiakov vyjadrilo v dotazníku 44 pedagogických zamestnancov vyučujúcich predmety, v ktorých školy evidovali neprosievajúcich žiakov v druhom polroku školského roka 2024/2025. Výsledky z dotazníka preukázali, že podľa vyučujúcich hlavnou príčinou školskej neúspešnosti žiakov bola ich nepravidelná školská dochádzka a neospravedlnená absencia na vyučovaní (77,3 %). **Výchovní poradcovia** označili ako hlavný dôvod neúspechu nedostatok vzdelávacej motivácie, často aj nesplnené očakávania a ľahostajný prístup k vzdelávacím výsledkom (87,5 %). Neúspech žiakov výraznejšie ovplyvňuje aj problémové rodinné zázemie (50,0 %), neprosievanie podmienené sociálnym zázemím (50,0 %), zdravotné znevýhodnenie (37,5 %) a neospravedlnená absencia (25,0 %) (**Graf 22**).

Graf 22 Hlavné príčiny školskej neúspešnosti žiakov podľa výchovných poradcov

Riaditelia škôl v rozhovoroch označili za **príčiny školského neúspechu**:

- ✓ nesprávne postoje žiaka k učeniu sa (88,9 %); nepravidelnú dochádzku do školy a neospravedlnenú absenciu (66,7 %); špecifické výchovno-vzdelávacie potreby žiaka (55,6 %);
- ✓ nezáujem rodičov o vzdelávacie výsledky, nedostatočnú spoluprácu so školou (66,7 %) a narušenú štruktúru rodiny (88,9 %); rozdielnu kultúrnu úroveň rodiny (44,4 %);
- ✓ vyššie požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov (55,6 %).

Dve tretiny riaditeľov evidovali menej úspešných žiakov opakovane aj v predchádzajúcich školských rokoch. RŠ v rozhovoroch potvrdili, že výrazný vplyv na neprosievanie žiakov má **nepravidelná školská dochádzka**, ktorá súvisí aj s možnosťou ospravedlňovania absencie a naruša kontinuálne vzdelávanie a učebné návyky žiakov. V 2 SOŠ⁵⁷ riaditelia upozornili aj na skutočnosť, že žiaci uprednostnili pred vyučovaním rôzne formy brigád z dôvodu finančnej odmeny. Významným faktorom je **nedostatočná domáca príprava**, jej ignorovanie a podceňovanie, ktoré sa odzrkadľuje v nezvládaní všeobecno-vzdelávacích i odborných predmetov. Tento jav úzko súvisí s **málo podnetným rodinným zázemím** neposkytujúcim žiakom dostatočnú podporu, motiváciu ani vhodné podmienky na učenie. Podľa vyjadrenia RŠ⁵⁸ častým dôvodom prerušenia či predčasného ukončenia štúdia v 2-ročných UO bolo aj materstvo alebo nasledovanie životného partnera. V niektorých prípadoch sa objavuje aj **problematická rodinná situácia**, ktorá môže negatívne ovplyvniť emocionálnu stabilitu žiaka a jeho schopnosť sústrediť sa na školské povinnosti.

⁵⁷ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná odborná škola techniky a služieb, Laskomerského 3, Brezno

⁵⁸ Stredná odborná škola techniky a služieb, Laskomerského 3, Brezno

V škole⁵⁹ žiaci často inklinujú k problémovým skupinám najmä z dôvodu generačnej chudoby (absencia pracovných vzorov v rodine kvôli dlhodobej nezamestnanosti), čo sa prejavuje večerným potulovaním, drobnými krádežami jedla a vyhľadávaním útočiska v rizikových skupinách. Vedenie tejto školy i PZ poukázali na náročnosť komunikácie so zákonnými zástupcami žiakov, ktorí často nereagovali na osobné ani písomné výzvy školy na riešenie problémov v správaní, dochádzke a prospechu týchto žiakov. Škola ocenila spoluprácu s terénnymi zamestnancami a referátom sociálnej ochrany detí a sociálnej kurately Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Detve.

Riaditelia a výchovní poradcovia sa vyjadrili, že najviac problémov majú žiaci vo všeobecnovzdelávacích predmetoch (matematika, slovenský jazyk, cudzí jazyk) aj v teoretických odborných predmetoch (ekonomické predmety).

Riaditelia všetkých škôl potvrdili, že najčastejšie riešia príčiny vzdelávacieho neúspechu individuálnou komunikáciou so zákonnými zástupcami žiakov. Školský neúspech žiakov analyzovalo 77,8 % riaditeľov s členmi pedagogickej rady školy na ich zasadnutiach a 55,6 % s členmi metodických združení a predmetových komisií (ak boli zriadené). Individuálny rozhovor s neúspešným žiakom realizovali dve tretiny (66,7 %) riaditeľov.

Riaditelia 5 z 9 škôl deklarovali, že vytvorený systém na podporu menej úspešných žiakov je účinný a dostatočný. Väčšina RŠ (88,9 %) i 81,8 % vyučujúcich sa vyjadrilo, že dôležitým podporným opatrením je **komunikácia so zákonnými zástupcami žiakov o výchovno-vzdelávacích výsledkoch**, vo svojich odpovediach to však potvrdila iba necelá tretina (31,3 %) menej úspešných žiakov a takmer dve tretiny z nich konštatovali, že učitelia informujú rodičov o ich zhoršených výsledkoch alebo sa s nimi stretávajú na rodičovských združeníach len vtedy, ak im hrozí prepádnutie. Riaditelia všetkých škôl a všetci opýtaní učitelia pokladali za účinné opatrenie na podporu menej úspešných žiakov **individuálny prístup**. Podľa učiteľov ho v edukácii MÚŽ uplatňovali opätovným vysvetlením učiva, poskytovaním formatívneho hodnotenia, spätnej väzby povzbudzovaním a pochválením za dobre vykonanú prácu (100 %), diferenciaciou úloh (93,2 %), vytváraním podmienok na rovesnícke učenie (84,2 %). Z výpovedí žiakov i z pozorovania VH vyplynulo, že tieto intervencie nepraktizovali v plnej miere. Iba 16,7 % menej úspešných žiakov uviedlo, že učitelia im zadávajú personalizované úlohy prispôsobené aktuálnej úrovni ich vedomostí. Individuálne opätovné vysvetlenie učiva počas hodiny potvrdilo 43,7 % žiakov a 64,6 % konštatovalo, že dostávajú spätnú väzbu o svojich chybách. Žiaci (75 %) kladne hodnotili aj povzbudzovanie a motivačnú pochvalu od vyučujúcich. Podporu formou rovesníckeho učenia uviedlo 27,1 % MÚŽ. Väčšina riaditeľov (88,9 %) a 63,7 % učiteľov sa vyjadrili, že žiakom poskytujú **doučovanie**, ale pravidelnú návštevu doučovania na vysvetlenie neporozumeného učiva potvrdilo iba 14,6 % žiakov. Viac ako polovica riaditeľov škôl (55,6 %) a väčšina PZ (93,2 %) sa snažila o cieľavedomú **podporu motivujúcich sociálnych vzťahov** v triede, čo potvrdilo 77,1 % žiakov, ktorí sa cítili byť súčasťou kolektívu. Zriedkavo využívajú riaditelia pri podpore menej úspešných žiakov pomoc metodických orgánov a úpravu organizácie výučby (22,2 %), čo môže súvisieť buď s obmedzenými možnosťami škôl, alebo nedostatočnou systémovou podporou.

Systém na podporu menej úspešných žiakov mali podľa 55,6 % riaditeľov škôl nastavený účinne a dostatočne, čo však nevyplynulo z vyjadrení cieľovej skupiny. Menej úspešní žiaci neboli dostatočne motivovaní, neprejavovali záujem o doučovanie, iba časť vnímala individuálny prístup učiteľov, z čoho vyplýva, že riešenie školského neúspechu si vyžaduje systematické, dlhodobé a individuálne prispôbené riešenie, na ktorom sa spoločne podieľajú škola, rodina a žiak.

Klíma a kultúra školy boli na priemernej úrovni (56,2 %) (Graf 16).

Tabuľka 14 Hlavné zistenia v oblasti klímy a kultúry školy

Pozitívne zistenia	
ponuka mobilít, vzdelávacích programov, záujmových útvarov, mimoškolských aktivít, účasť žiakov na súťažiach a predmetových olympiádach	
Oblasti vyžadujúce zlepšenie	
- podporujúce prostredie škôl vo vzťahu k všetkým žiakom - záujem pedagogických zamestnancov o problémy žiakov	

⁵⁹ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

- poskytovanie včasnej a komplexnej podpory menej úspešným žiakom

2.2.5 Služby školy

V kontrolovaných školách poradenské služby žiakom, zákonným zástupcom i pedagógom poskytovali výchovní a kariéroví poradcovia, školskí koordinátori vo výchove a vzdelávaní a školské podporné tímy, školskí digitálni koordinátori a supervízori, s ktorými spolupracovalo 6 psychologov, 7 špeciálnych pedagógov, 1 sociálny pedagóg.

Výchovní poradcovia (VP) v samostatnej funkcii pracovali v 2 z 9 škôl, v ostatných subjektoch plnili aj funkciu kariérových poradcov alebo koordinátorov vo výchove a vzdelávaní. Výchovní poradcovia v súlade s naplánovanými úlohami, ale i operatívne poskytovali žiakom, zákonným zástupcom a PZ poradenstvo pri riešení výchovno-vzdelávacích problémov a venovali sa aj osobnostným a sociálnym potrebám žiakov. Všetci výchovní poradcovia sa vyjadrili, že žiaci sa im zdôverujú so svojimi ťažkosťami, ktoré sa týkajú nielen učenia, ale sú aj osobného charakteru (problémy vo vzťahoch, v rodine, sociálne problémy), v menšej miere súviseli so šikanovaním. Výpovede VP korelovali s odpoveďami žiakov v dotazníku⁶⁰, z ktorých 90,2 % uviedlo, že sa môžu so svojimi starosťami obrátiť na VP a 83,4 % opýtaných potvrdilo, že VP sa zaujímajú o ich problémy, i keď pomoc VP využilo iba 15,2 % respondentov. Všetci výchovní poradcovia sa zhodne vyjadrili, že zaznamenávajú zvýšenú potrebu podporných a výchovných intervencií žiakom najmä pri problémoch rodinných, vzťahových a v správaní. Výchovní poradcovia v rozhovoroch uviedli, že hľadajú spôsoby na elimináciu **záškoláctva**, ktoré súviselo najmä s problémovým rodinným zázemím, s minimálnou motiváciou získať odborné vzdelanie, so snahou o ekonomickú samostatnosť – uprednostňovanie práce pred štúdiom, ale aj s obavami zo skúšania. Pre žiakov organizovali preventívne aktivity zamerané najmä na bezpečnosť v on-line priestore, na prevenciu návykového a rizikového správania a konkrétnych závislostí, na odhaľovanie negatívnych javov v správaní žiakov a príznakov šikanovania. Tri štvrtiny VP pri návrate žiakov do školy po dlhšom čase a najmä v 1. ročníku pri utváraní nového kolektívu uplatňovali adaptačné programy. Na podporu wellbeingu realizovali aktivity na zlepšenie odolnosti voči záťaži, posilnenie stratégií zvládania stresu, rozvíjanie pozitívnej hodnotovej orientácie, emocionálnych, sociálnych a kooperatívnych zručností. Členovia školského parlamentu (71,6 %) v dotazníku uviedli, že spolupracujú s výchovným poradcom pri formovaní ústretových vzájomných vzťahov v triednych kolektívoch a medzi žiakmi, avšak 58,8 % respondentov v dotazníku pre žiakov túto informáciu nepotvrdilo.

V 3 školách mali zriadenú samostatnú pozíciu **kariérového poradcu (KP)**, v ostatných subjektoch, s výnimkou 2 škôl⁶¹, kde funkcia kariérového poradcu nebola vôbec ustanovená, pracovali kariéroví poradcovia v kumulovaných funkciách. Žiakom a ich zákonným zástupcom poskytovali najmä aktuálne informácie o ďalšom štúdiu, usmerňovali ich pri výbere vysokých škôl a organizovali stretnutia s ich zástupcami, pomáhali žiakom pri vypisovaní prihlášok na vysokoškolské štúdium. V spolupráci s miestnymi úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny oboznamovali žiakov o situácii na trhu práce. V koordinácii s odbornými zamestnancami zariadení poradenstva a prevencie zabezpečovali žiakom diagnostiku profesionálnej orientácie. V 1 škole⁶² žiakov končiacich ročníkov KP pripravovala na zvládanie komunikácie s potencionálnymi zamestnávateľmi a venovala sa rozvíjaniu ich zručností využiteľných v profesijnom i bežnom živote (sebapoznanie, hospodárenie s financiami, tvorba rodinného rozpočtu, tvorivé riešenie problémov).

Vo všetkých školách pracovali **školskí koordinátori vo výchove a vzdelávaní**, z toho v 5 školách v samostatnej funkcii. Z rozhovorov vyplynulo, že ich činnosť bola zameraná predovšetkým na prevenciu konkrétnych závislostí, návykového a rizikového správania, bezpečnosť v on-line priestore. Realizovali pravidelný monitoring na odhaľovanie negatívnych javov v správaní žiakov a príznakov šikanovania. Pozornosť venovali aj prevencii kriminality u mladistvých, podpore zdravého životného štýlu a správnej životosprávy. Podpora wellbeingu bola zameraná predovšetkým na podporu a rozvíjanie komunikačných, interpersonálnych zručností, prosociálneho správania a zdravých vzťahov, pozitívnej hodnotovej orientácie.

⁶⁰ Dotazník Výchovný poradca vyplnilo 703 respondentov, žiakov 2 – 4. ročníka.

⁶¹ Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice; Stredná odborná škola techniky a služieb, Laskomerského 3, Brezno

⁶² Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

Dôležitú súčasť tvorili aktivity na predchádzanie porúch, ktoré súvisia so sebaaprijatím a vzťahom k vlastnému telu, na zvyšovanie odolnosti žiakov voči záťaži i na zlepšovanie sebapoznania.

Školské podporné tímy boli zriadené vo všetkých kontrolovaných školách, zohrávali významnú úlohu pri podpore a rozvíjaní inkluzívneho vzdelávania. Ich činnosť sa orientovala na skvalitnenie edukácie všetkých žiakov, na vytváranie pozitívnej sociálnej atmosféry v škole, taktiež participovali pri adaptácii žiakov so ŠVVP i z rôzneho sociálneho prostredia do života školy.

Efektivitu systému poskytovania poradenstva a prevencie pre žiakov, PZ a zákonných zástupcov znižovala kumulácia funkcií výchovného poradcu, kariérového poradcu a koordinátora vo výchove a vzdelávaní vo viacerých kontrolovaných subjektoch a neposkytovanie kariérového poradenstva v 2 školách.

Služby školy boli na dobrej úrovni (85,3 %; Graf 16).

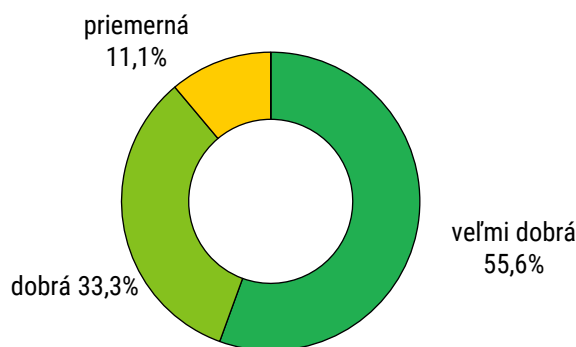
Tabuľka 15 Hlavné zistenia v oblasti služby školy

Pozitívne zistenia
• podporovanie wellbeingu žiakov činnosťami zameranými na rozvoj pozitívnej hodnotovej orientácie, emocionálnych a sociálnych zručností a zlepšenie sebapoznania • podporovanie záujmov žiakov v oblasti profesionálneho rozvoja • zriadenie školských podporných tímov vo všetkých školách
Oblasti vyžadujúce zlepšenie
• ustanovenie samostatných pozícií výchovného poradcu, kariérového poradcu a koordinátora vo výchove a vzdelávaní

2.3 PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

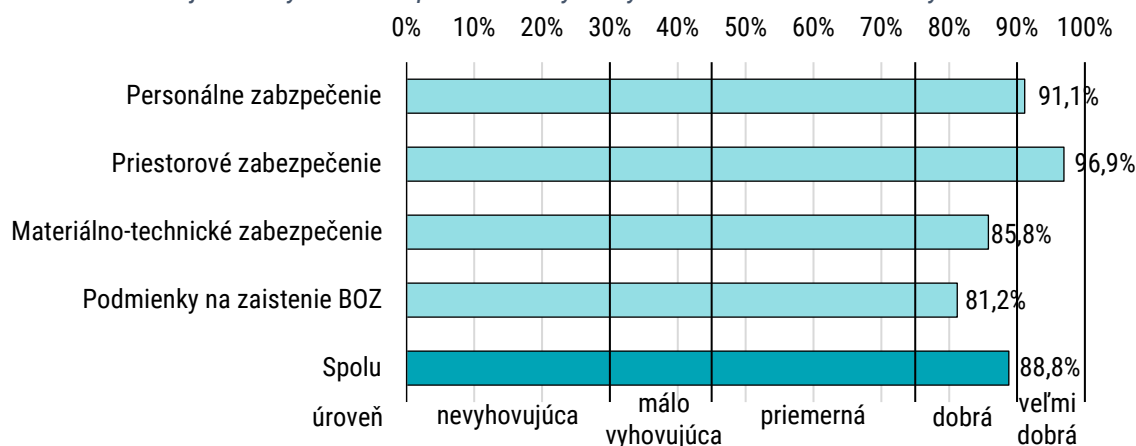
Najlepšie hodnotenie dosiahli sledované subjekty v oblasti podmienok výchovy a vzdelávania. **Veľmi dobrá** úroveň bola preukázaná v 5 školách, **dobrá** úroveň v 3 školách a 1 škola dosiahla **priemernú** úroveň (**Graf 23**).

Graf 23 Podmienky výchovy a vzdelávania – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach

Celkovo boli podmienky výchovy a vzdelávania zabezpečené na dobrej úrovni (88,8 %); (Graf 24).

Personálne podmienky škôl boli na veľmi dobrej úrovni (91,1 %). Dobrá úroveň materiálno-technického a priestorového zabezpečenia umožňovala školám naplňovať ciele výchovy a vzdelávania deklarované v ŠkVP a profil absolventa. Hodnotenie podmienok na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia (81,2 %) znižovalo nevypracovanie Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie v 2 školách.

Graf 24 Úroveň jednotlivých oblastí podmienok výchovy a vzdelávania v sledovaných SOŠ

2.3.1 Personálne zabezpečenie

V oblasti **personálneho zabezpečenia** sa ŠŠI zamerala na kontrolu splnenia kvalifikačných predpokladov a požiadaviek na výkon riadiacej funkcie. Vo všetkých školách riaditelia aj zástupcovia škôl spĺňali podmienky na výkon činnosti vedúceho PZ, okrem 1 školy⁶³, v ktorej riaditeľka školy nespĺňala **kvalifikačné predpoklady vedúcich pracovníkov**.

Odbornosť vyučovania v predmetoch **všeobecného vzdelávania** bola zabezpečená na 87,4 %, neodborne sa vyučovali predmety informatika, etická výchova a telesná a športová výchova/športová príprava, v ktorých odbornosť vyučovania bola nižšia ako 70 %. Celková odbornosť vyučovania **teoretických odborných predmetov** bola zabezpečená na 91,0 %. Odbornosť vyučovania predmetov **praktickej prípravy** dosiahla úroveň 91,3 %, hoci v 1 UO bola 50 % (6468 F - pomocník v kuchyni, pomocníčka v kuchyni) a v 1 UO bola 0 % (6445 H - kuchár, kuchárka). V súvislosti s nezabezpečením požadovanej odbornosti vyučovania jednotlivých predmetov v rámci ŠkVP v 1 SOŠ⁶⁴ bolo odoslané upozornenie zriaďovateľovi a oznámenie MŠVVaM SR na krátenie finančného normatívu.

Personálne zabezpečenie bolo na veľmi dobrej úrovni (91,1 %).

2.3.2 Priestorové zabezpečenie

Na vyučovanie **všeobecnovzdelávacích predmetov** boli vytvorené priestorové podmienky umožňujúce vo všetkých školách realizovať ŠkVP v jednotlivých odboroch, taktiež boli zaistené v súlade s požiadavkami príslušných normatívov i pre **odborné teoretické vzdelávanie a praktickú prípravu**.

Vnútorne a vonkajšie priestory sa v školách využívali v čase edukácie efektívne podľa vypracovaných rozvrhov a prevádzkových poriadkov. V čase mimo vyučovania slúžili najmä žiakom a učiteľom na realizáciu krúžkovej činnosti, prípravu na odborné súťaže a predmetové olympiády. **Bezbariérové prostredie** vytvorené pre žiakov so zdravotným znevýhodnením mali 4 z 9 kontrolovaných subjektov.

Priestorové zabezpečenie bolo na veľmi dobrej úrovni (96,9 %).

2.3.3 Materiálno-technické zabezpečenie

Všetky školy disponovali materiálno-technickým zabezpečením pre **všeobecné a teoretické odborné vzdelávanie** v súlade s príslušnými normatívmi, čo umožňovalo realizovať ŠkVP a plniť požiadavky na profil absolventa v kontrolovaných odboroch.

Materiálno-technické zabezpečenie **praktickej prípravy** spĺňalo požiadavky normatívu vo všetkých školách a umožňovalo plniť príslušné vzdelávacie štandardy a profil absolventa v kontrolovaných študijných a učebných odboroch.

Vybavenosť škôl **edukačnými publikáciami** a učebnými textami schválenými MŠVVaM SR pre všeobecnovzdelávacie predmety i niektoré odborné predmety bola primeraná. Podľa vyjadrení učiteľov

⁶³ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

⁶⁴ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

vo viacerých odboroch chýbajú alebo sú neaktuálne učebnice v oblasti odborného vzdelávania. Ich nedostatok a zastaranosť vyučujúci kompenzovali prípravou vlastných aktuálnych učebných textov, ktoré sprístupňovali žiakom aj v elektronickej podobe. Kontrolované subjekty boli dostatočne vybavené funkčnou digitálnou technikou a výkonným pripojením na internet. Školy disponovali primeraným množstvom potrebných kompenzačných pomôcok pre žiakov so ŠVVP, ktoré však na sledovaných hodinách využívali v minimálnej miere.

Materiálno-technické zabezpečenie bolo na dobrej úrovni (85,8 %).

2.3.4 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

V školskom roku 2024/2025 žiaci ŠO a UO kontrolovaných škôl vymeškali celkovo **398 918** hodín. Najvyšší podiel vymeškaných hodín sa preukázal u žiakov UO, priemer celkovo vymeškaných **357,2** h hodín na žiaka v 2-r. odboroch a **356,2** h v 3-r. odboroch je alarmujúci a výrazne vyšší ako je referenčná hodnota pre stredné školy na školský rok 2025/2026⁶⁵. Výrazné rozdiely sa prejavili medzi žiakmi ŠO a UO aj v počte vymeškaných **neospravedlnených** hodín, v ŠO bol priemer na žiaka **1,4** hodiny, v 3-ročných UO **42,9** hodín a v 2-ročných UO **22,6** hodín (**Tabuľka 16**).

Vedúci PZ, VP a triedni učitelia za jednu z **príčin vysokej absencie** považujú časté uplatňovanie práva zákonného zástupcu o ospravedlnenie svojho dieťaťa z vyučovania v súlade so školským zákonom platným v školskom roku 2024/2025. Z rozhovorov tiež vyplynulo, že príčinami neospravedlnenej absencie žiakov v 2-ročných UO sú často ich nezáujem o štúdium a získanie vzdelania, nedostatočná podpora a nezodpovedný prístup ich zákonných zástupcov. Údaje o neospravedlnenej absencii boli rozdielne aj v počte žiakov, ktorí vymeškali v mesiaci viac ako 15 hodín. V ŠO to bolo 11 žiakov (**0,5 %** z celkového počtu žiakov v ŠO) a v UO 57 žiakov, čo predstavuje **20,7 %** z celkového počtu žiakov v UO.

Na elimináciu záškoláctva školy prijali podľa vyjadrení výchovných poradcov viaceré opatrenia:

- ⇒ pravidelné informovanie zákonného zástupcu o dochádzke žiaka (62,5 %);
- ⇒ nastavenie pravidiel v školskom poriadku, týkajúce sa neskorých príchodov a počtu neospravedlnených hodín (62,5 %);
- ⇒ sledovanie rannej dochádzky žiakov (62,5 %);
- ⇒ zavedenie a sledovanie elektronického systému dochádzky (25 %);
- ⇒ oznámenie príslušnému orgánu štátnej správy a obci o žiakoch, ktorí neospravedlnene vymeškali viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci (25 %);
- ⇒ iné (individuálne pohovory so žiakmi, v prípade potreby so zákonnými zástupcami; zabezpečenie vlastného autobusu; riešenie neskorých príchodov v rámci ranných kruhov).

Tabuľka 16 Prehľad o celkovej dochádzke žiakov v školskom roku 2024/2025

PREHLAD O DOCHÁDZKE ŽIAKOV ZA ŠKOLSKÝ ROK 2024/2025		ŠO	2-ročné UO	3-ročné UO	SPOLU
Celkový počet vymeškaných hodín		300 886	25 718	72 314	398 918
z toho	počet ospravedlnených vymeškaných hodín	297 754	24 088	63 606	385 448
	priemerný počet ospravedlnených hodín na žiaka	Ø 134,2	Ø 334,6	Ø 313,3	Ø 154,6
	počet neospravedlnených vymeškaných hodín	3 132	1 630	8 708	13 470
	priemerný počet neospravedlnených hodín na žiaka	Ø 1,4	Ø 22,6	Ø 42,9	Ø 5,4
	priemerný počet celkovo vymeškaných hodín na žiaka	Ø 135,7	Ø 357,2	Ø 356,2	Ø 160,0
Počet žiakov, ktorí neospravedlnene vymeškali viac ako 15 vyučovacích hodín/mesiac		11	14	43	68

⁶⁵ Referenčná hodnota pre stredné školy na školský rok 2025/2026 je: 250 hodín - Podľa § 144 ods. 17 školského zákona, zverejnená na webovom sídle MŠVVaM SR.

Zníženou známkou zo správania v školskom roku 2024/2025 bolo ohodnotených 127 žiakov, čo z celkového počtu žiakov predstavuje 5,1 % a z nich viac ako polovica (56,7 %) mala zníženú známku zo správania o 2 a viac stupňov. Riaditelia škôl celkovo udelili 596 pochvál a 91 pokarhaní. Vážnych priestupkov voči pravidlám školského poriadku sa dopustilo 17 žiakov, z nich 8 bolo zo štúdia vylúčených podmiennečne a 9 žiaci boli vylúčení. (**Tabuľka 17**).

Tabuľka 17 Prehľad o hodnotení správania žiakov v školskom roku 2024/2025

PREHĽAD O HODNOTENÍ SPRÁVANIA ŽIAKOV ZA ŠKOLSKÝ ROK 2024/2025	ŠO	2-ročné UO	3-ročné UO	SPOLU
Počet žiakov, ktorí mali zníženú známku zo správania	69	12	46	127
Počet žiakov, ktorým bola udelená pochvala	569	4	23	596
Počet žiakov, ktorým bolo udelené pokarhanie	52	21	18	91
Počet žiakov vylúčených zo štúdia	6	1	2	9
Počet žiakov podmiennečne vylúčených zo štúdia	5	1	2	8

Všetky školy mali vypracované **školské poriadky (ŠP)**, ktoré upravovali základné pravidlá vnútorného režimu škôl a boli prerokované s orgánmi školskej samosprávy a v pedagogických radách, okrem 2 subjektov⁶⁶, v ktorých prerokovanie v pedagogickej rade absentovalo. Aktualizované dokumenty upravovali práva a povinnosti žiakov a ich zákonných zástupcov, pravidlá vzťahov medzi žiakmi a učiteľmi, organizáciu vzdelávania. V školských poriadkoch boli zakotvené pravidlá udeľovania výchovných opatrení, spôsoby klasifikácie a hodnotenia žiakov. Upravovali podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou, násilím a šikanovaním. Súčasťou školských poriadkov boli Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, s výnimkou 1 školy⁶⁷, kde nezpracovanie požadovaných štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo VaV nielenže znižovalo výpovednú hodnotu ŠP, ale aj obmedzovalo jeho funkčnosť pri určovaní pravidiel správania žiakov v škole tak, aby proces ich vzdelávania bol bezpečný, spravodlivý a efektívny. Školské poriadky boli dostupné na verejne prístupných miestach, oboznámenie s ich obsahom potvrdilo svojimi odpoveďami v dotazníku pre žiakov⁶⁸ 80,5 % respondentov, ktorí sa vyjadrili, že s učiteľmi diskutujú o pravidlách správania stanovených v školskom poriadku.

Školský parlament bol ustanovený vo všetkých kontrolovaných školách. Dotazník pre ŠkP vyplnilo 74 členov a vyjadrili sa, že svoje zvolenie pociťujú ako prejav dôvery spolužiakov, pretože sa snažia dosiahnuť v škole zmeny k lepšiemu. Takmer všetci (97,3 %) konštatovali, že navrhovali aktivity do plánu práce školy, prispievali podnetmi na zlepšenie práce školy a pozitívne hodnotili prijímanie ich návrhov vedením školy. Tri štvrtiny (78,4 %) členov parlamentu potvrdili zapracovanie ich pripomienok a návrhov do školského poriadku.

Pri organizovaní všeobecného a teoretického odborného vzdelávania i praktickej prípravy kontrolované školy (66,7 %) rešpektovali fyziologické, psychické a hygienické potreby žiakov, dodržiavali počty vyučovaných hodín v jednom dni, dĺžku a organizáciu prestávok, začiatok a koniec vyučovania. Podmienky organizácie a priebehu praktickej prípravy žiakov vzdelávaných v SDV boli uvedené v učebných zmluvách v súlade s vnútorným poriadkom pracoviska praktického vyučovania príslušných zamestnávateľov.

⁶⁶ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola dopravná, Hlavná 113, Košice

⁶⁷ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

⁶⁸ dotazník BŠP

Identifikované nedostatky sa týkali nedodržania stanovenej dĺžky vyučovacej hodiny⁶⁹, nedodržania rozvrhom určeného počtu vyučovacích hodín⁷⁰, prekročenia stanoveného počtu žiakov na MOV⁷¹.

V zaistení **bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov pri organizovaní aktivít mimo priestorov školy** sa v 4 stredných školách vyskytli nedostatky, v predloženej dokumentácii absentoval návrh na organizačné zabezpečenie hromadnej školskej akcie, písomný záznam o poučení žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia s podpismi žiakov, akcie mimo priestorov školy boli organizované bez informovaného súhlasu a dohody so zákonným zástupcom nepĺnoleťého žiaka.

S výnimkou 2 škôl⁷² mali kontrolované subjekty vypracovaný Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie, v ktorom identifikovali a analyzovali aktuálny stav, stanovili ciele a postupy na predchádzanie a nápravu segregačného konania.

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia dosiahli dobrú úroveň (81,2 %).

Tabuľka 18 Hlavné zistenia v oblasti podmienky výchovy a vzdelávania

Oblasti vyžadujúce zlepšenie
vypracovanie Plánu uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo všetkých školách

3 OPATRENIE NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

Podľa závažnosti zistených nedostatkov a porušení všeobecne záväzných právnych a rezortných predpisov uplatnila Štátna školská inšpekcia voči vedúcim pedagogickým zamestnancom kontrolovaných subjektov odporúčania, uložila opatrenia a povinnosť prijať konkrétne opatrenia na ich odstránenie. Na závažné skutočnosti zistené pri výkone inšpekčnej činnosti Štátna školská inšpekcia upozornila **zriaďovateľa 2 škôl**.

Upozornenie sa týkalo:

- v 1 škole⁷³ nesúladu školských vzdelávacích programov s príslušnými štátnymi vzdelávacími programami v UO 6444 H čašník, servírka a v UO 6445 H kuchár, kuchárka a nezabezpečenia odbornosti vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov v rámci ŠKVP v UO 6445 H kuchár, kuchárka a v UO 6468 F pomocník v kuchyni.
- v 1 škole⁷⁴ nesúladu školských vzdelávacích programov s príslušnými štátnymi vzdelávacími programami v ŠO 2561 M informačné a sieťové technológie; ŠO 2567 M multimédiá; ŠO 2569 M informačné a digitálne technológie a ŠO 2675 M elektrotechnika.

Ministerstvu školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR bolo zaslané oznámenie na krátenie finančného normatívu z dôvodu nezabezpečenia adekvátnej odbornosti vyučovania jednotlivých predmetov v 1 SOŠ⁷⁵ (nižšie ako 70 %) a nesúladu školských vzdelávacích programov s príslušnými štátnymi vzdelávacími programami v 2 SOŠ⁷⁶.

Z dôvodu zistených závažných nedostatkov v SOŠ⁷⁷ zaslala hlavná školská inšpektorka zriaďovateľovi školy návrh na **odvolanie riaditeľky školy**.

⁶⁹ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany; Stredná športová škola, Kožušnícka 2, Trenčín

⁷⁰ Stredná športová škola, Kožušnícka 2, Trenčín

⁷¹ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

⁷² Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

⁷³ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

⁷⁴ Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

⁷⁵ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

⁷⁶ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Brezová 2, Piešťany

⁷⁷ Súkromná stredná odborná škola obchodu a služieb, Partizánska 8, Očová

4 ODPORÚČANIA

4.1 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ŠKÔL

- ⇒ zamerať kontrolu edukačného procesu na rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na úrovni vyšších myšlienkových procesov so zameraním na hodnotenie a tvorivosť, na rozvíjanie hodnotiacich, sebahodnotiacich a sociálnych zručností žiakov a aplikovanie inovatívnych metód a foriem vyučovania do vzdelávacieho procesu;
- ⇒ uplatňovať v procese edukácie princípy inkluzívneho vzdelávania, aktivizujúce a participatívne metódy a formy práce;
- ⇒ rozvíjať v predmetoch praktickej prípravy technické tvorivé myslenie žiakov vytváraním príležitostí samostatne navrhovať pracovné postupy a riešenia úloh;
- ⇒ analyzovať zistenia z kontrolnej činnosti, prijímať adekvátne opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, kontrolovať ich plnenie a vyhodnocovať ich účinnosť;
- ⇒ pravidelne monitorovať a vyhodnocovať výchovno-vzdelávacie výsledky žiakov, odhaľovať žiakov menej úspešných vo vzdelávaní a poskytovať im dostatočnú a efektívnu podporu, aby každý žiak mohol zažiť úspech;
- ⇒ aktualizovať ročný plán práce s menej úspešnými žiakmi s jasne stanovenými cieľmi, kritériami a spôsobmi vyhodnocovania;
- ⇒ zefektívniť systém poradenstva a prevencie bez kumulácie jednotlivých funkcií;
- ⇒ systematicky kontrolovať a odhaľovať negatívne javy v správaní žiakov, segregáciu, diskrimináciu alebo násilie a na základe vyhodnotenia zistení prijímať preventívne opatrenia;
- ⇒ monitorovať dochádzku žiakov a nastaviť účinné opatrenia na zabránenie záškoláctva;
- ⇒ zintenzívniť spoluprácu s rodičmi pravidelnými konzultáciami o vzdelávacích úspechoch žiakov, zapájať ich do riešenia problémov;
- ⇒ monitorovať a vhodnými intervenciami zlepšovať kvalitu vzájomných vzťahov žiakov a učiteľov, podporovať wellbeing všetkých aktérov vzdelávania;
- ⇒ zabezpečiť jasné pravidlá profesionálneho a etického správania pedagogických a odborných zamestnancov, pri potvrdení nevhodného správania prijať primerané nápravné opatrenia a sledovať ich účinnosť;
- ⇒ podporovať účasť pedagogických a odborných zamestnancov na externom vzdelávaní a pravidelne vyhodnocovať dopad získaných profesijných kompetencií PZ na kvalitu edukácie;
- ⇒ nastaviť a realizovať systematickú a komplexnú autoevalváciu školy s cieľom skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu a zlepšenia jeho výsledkov.

4.2 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ZRIAĐOVATEĽA

- ⇒ vytvoriť priestor pre odborné vzdelávanie pedagógov zamerané na prácu s menej úspešnými žiakmi, šikanovanie a diferenciaciu výučby a efektívnu komunikáciu s rodičmi;
- ⇒ poskytnúť školám finančnú a technickú podporu pri budovaní bezbariérového prístupu do škôl a ich vnútorných priestorov;
- ⇒ podnecovať vedúcich zamestnancov škôl, aby realizovali a vyhodnocovali autoevalvačné procesy a poskytovať im v tejto oblasti metodickú podporu.

4.3 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI ZAMESTNÁVATEĽA

- ⇒ v procese praktickej prípravy rozvíjať tvorivé/technické myslenie žiakov zadávaním zložitejších úloh a vytváraním možností na navrhovanie riešení/postupov.

4.4 ODPORÚČANIA NA ÚROVNI SYSTÉMU

- ⇒ zabezpečiť na vyučovanie odborných predmetov učebnice/učebné texty, ktorých obsah zodpovedá aktuálnym trendom vo vzdelávaní;

- ⇒ vytvárať centrá metodologickej podpory pre učiteľov stredných škôl s primeranou ponukou vzdelávacích aktivít na základe analýzy ich potrieb;
- ⇒ zamerať vzdelávanie a prípravu PZ na prácu s menej úspešnými žiakmi s dôrazom na ich včasnú identifikáciu s využitím pedagogickej diagnostiky a na následné ciele uplatňovanie podporných opatrení;
- ⇒ podporiť záujem kvalifikovaných učiteľov pre odborné vzdelávanie o zamestnanie na školách zvýšením atraktívnosti pracovných a mzdových podmienok; zaviesť flexibilné formy vzdelávania a rekvalifikácie pre záujemcov o pedagogickú prácu z iných profesijných oblastí; študijné programy vysokých škôl, ktoré vzdelávajú budúcich učiteľov, prispôbiť potrebám školskej praxe.

5 ZOZNAMY

5.1 TABUĽKY

Tabuľka 1 Prehľad o vykonaných komplexných inšpekčných výkonoch v SOŠ.....	6
Tabuľka 2 Údaje o žiakoch a triedach v študijných a učebných odboroch v dennej forme štúdia	6
Tabuľka 3 Prehľad o počte hospitácií vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní v ŠO a UO	7
Tabuľka 4 Rozdiely v úrovni sledovaných kompetencií medzi žiakmi UO a ŠO vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní	13
Tabuľka 5 Hlavné zistenia z priameho pozorovania vyučovacích hodín vo všeobecnom a teoretickom odbornom vzdelávaní.....	13
Tabuľka 6 Prehľad o počte žiakov a hospitáciách praktickej prípravy	14
Tabuľka 7 Hlavné zistenia z priameho pozorovania vyučovacích hodín	19
Tabuľka 8 Hlavné zistenia v oblasti ŠkVP	23
Tabuľka 9 Prehľad o obsahovom zameraní absolvovaných vzdelávaní PZ a OZ za ostatné dva roky	24
Tabuľka 10 Hlavné zistenia v oblasti pedagogického riadenia	25
Tabuľka 11 Hlavné zistenia v oblasti vnútorného systému kontroly a hodnotenia	26
Tabuľka 12 Údaje o počte žiakov v ŠO v sledovaných školách v školskom roku 2024/2025	30
Tabuľka 13 Údaje o počte žiakov v UO v sledovaných školách v školskom roku 2024/2025	30
Tabuľka 14 Hlavné zistenia v oblasti klímy a kultúry školy	32
Tabuľka 15 Hlavné zistenia v oblasti služby školy	34
Tabuľka 16 Prehľad o celkovej dochádzke žiakov v školskom roku 2024/2025.....	36
Tabuľka 17 Prehľad o hodnotení správania žiakov v školskom roku 2024/2025	37

5.2 GRAFY

Graf 1 Úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu v sledovaných školách	4
Graf 2 Priebeh výchovy a vzdelávania v predmetoch všeobecného vzdelávania – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach.....	7
Graf 3 Celková úroveň sledovaných kľúčových kompetencií v kontrolovaných predmetoch všeobecného vzdelávania v študijných a učebných odboroch	7
Graf 4 Priebeh výchovy a vzdelávania v predmetoch teoretického odborného vzdelávania - percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach.....	8
Graf 5 Celková úroveň sledovaných kľúčových kompetencií v kontrolovaných predmetoch teoretického odborného vzdelávania v študijných a učebných odboroch	8
Graf 6 Úroveň komunikačných kompetencií v predmetoch všeobecného a teoretického odborného vzdelávania.....	9
Graf 7 Hodnotenie rozvíjania poznávacích kompetencií v predmetoch všeobecného a teoretického odborného vzdelávania - dimenzií kognitívnych procesov	11
Graf 8 Priebeh výchovy a vzdelávania v predmetoch praktickej prípravy – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach.....	14
Graf 9 Úroveň sledovaných kľúčových kompetencií žiakov netechnických odborov v kontrolovaných predmetoch praktickej prípravy v študijných a učebných odboroch – skupinová forma	15
Graf 10 Úroveň rozvíjania tvorivého myslenia pri riešení zadávaných úloh (netechnické odbory – skupinová forma).....	16
Graf 11 Úroveň sledovaných kľúčových kompetencií žiakov netechnických odborov v kontrolovaných predmetoch praktickej prípravy v študijných odboroch – individuálna forma	18
Graf 12 Úroveň rozvíjania tvorivého technického myslenia pri riešení zadávaných úloh individuálna forma praktickej prípravy – netechnické odbory.....	19
Graf 13 Úroveň sledovaných kľúčových kompetencií žiakov technických odborov v kontrolovaných predmetoch praktickej prípravy v študijných a učebných odboroch - skupinová forma.....	17

Graf 14 Úroveň rozvíjania tvorivého technického myslenia pri riešení zadávaných úloh skupinová forma praktickej prípravy - technické odbory.....	18
Graf 15 Riadenie školy – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach (vrátane hodnotenia ŠkVP)..	20
Graf 16 Riadenie školy	20 21
Graf 17 Školský vzdelávací program – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach	21
Graf 18 Úroveň vypracovania školských vzdelávacích programov	21 22
Graf 19 Vzťahy žiaci - učitelia	28
Graf 20 Bezpečnosť školského prostredia.....	28 29
Graf 21 Najčastejšie prejavy šikanovania v kontrolovaných subjektoch	29
Graf 22 Hlavné príčiny školskej neúspešnosti žiakov podľa výchovných poradcov	30
Graf 23 Podmienky výchovy a vzdelávania – percentuálny podiel škôl v jednotlivých úrovniach	34 35
Graf 24 Úroveň jednotlivých oblastí podmienok výchovy a vzdelávania v sledovaných SOŠ	35